

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

آزمون شماره ۴ ۱۴ اردیبهشت ۱۴۰۳

پرسشنامه

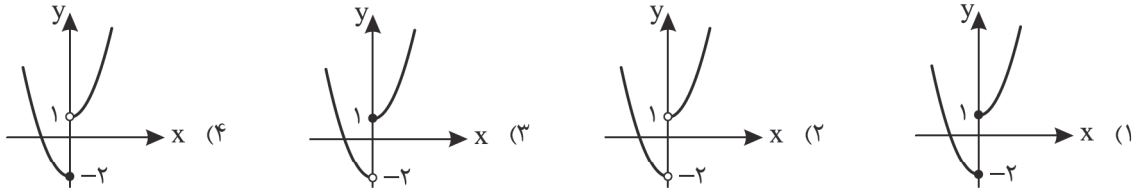
اختصاصی علوم انسانی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از سؤال	تا سؤال	محتوای آزمون	مدت پاسخ‌گویی
۱	ریاضی و آمار (۲)	۱۵	۱	۱۵	فصل ۲ درس ۳ تا انتهای کتاب (صفحه ۴۵ تا ۷۰)	۲۰ دقیقه
۲	علوم و فنون ادبی (۲)	۲۰	۱۶	۳۵	درس ۷ تا ۱۲ و نیایش (صفحه ۵۸ تا ۱۰۸)	۲۵ دقیقه
۳	عربی، زبان قرآن (۲)	۱۵	۳۶	۵۰	درس ۴ تا ۷ (صفحه ۴۷ تا ۱۰۵)	۱۵ دقیقه
۴	تاریخ (۲)	۱۰	۵۱	۶۰	درس ۹ تا ۱۶ (صفحه ۸۹ تا ۱۸۶)	۱۰ دقیقه
۵	جغرافیا (۲)	۱۰	۶۱	۷۰	درس ۷ تا ۱۱ (صفحه ۸۳ تا ۱۵۸)	۱۰ دقیقه
۶	جامعه‌شناسی (۲)	۱۰	۷۱	۸۰	درس ۹ تا ۱۵ (صفحه ۷۳ تا ۱۳۵)	۱۰ دقیقه
۷	فلسفه (۱)	۱۰	۸۱	۹۰	درس ۷ تا ۱۱ (صفحه ۵۰ تا ۹۳)	۱۰ دقیقه
۸	روانشناسی	۱۰	۹۱	۱۰۰	درس ۵ تا ۸ (صفحه ۱۱۲ تا ۲۰۶)	۱۰ دقیقه
	تعداد کل سؤال:	۱۰۰			مدت پاسخ‌گویی:	۱۱۰ دقیقه

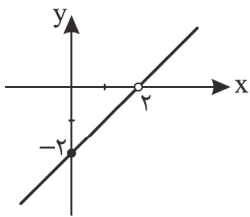
تمامی حقوق مادی و معنوی آزمون، متعلق به مرکز سنجش آموزش مدارس برتر بوده و هرگونه استفاده از آن بدون داشتن اجازه‌نامه کتبی از این مرکز، خلاف قانون و عرف و قابل پیگیری می‌باشد.

۱. اگر $f(x) = x^2$ و $g(x) = \begin{cases} 1 & ; x > 0 \\ -2 & ; x < 0 \end{cases}$ باشد، تابع $f + g$ شبیه کدام شکل است؟

۲. اگر $f(x) = x^2 - 4$ و $(\frac{f}{g})(x)$ به صورت زیر باشد، حاصل $g(5)$ کدام است؟

(۱) ۷

(۲) ۳

(۳) ۲۱

(۴) ۱۷

۳. اگر درآمد افراد یک شهر به صورت ۹۰۰، ۳۰۰، ۶۰۰، ۷۰۰، ۵۰۰ باشد، خط فقر کدام است؟

(۱) ۲۴۰ (۲) ۱۲۰ (۳) ۳۰ (۴) ۶۰

۴. در یک منطقه ۲۰۰ شاغل و ۵۰ بیکار داریم. چند شغل ایجاد کنیم تا نرخ بیکاری برابر ۱۰ درصد شود؟

(۱) ۲۰ (۲) ۲۵ (۳) ۳۰ (۴) ۴۰

۵. در داده‌های ۱۱، ۹، ۷، ۵، $n+1$ ، ۳ درآمد افراد یک واحد مسکونی است. اگر خط فقر به روش نصف میانگین ۴ باشد، n کدام است؟

(۱) ۱۱ (۲) ۱۲ (۳) ۱۳ (۴) ۱۴

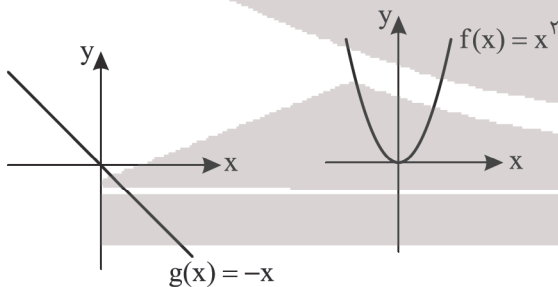
۶. قد شخصی ۱۵۰ سانتی‌متر و BMI او ۲۲ می‌باشد. وزن او چند کیلوگرم است؟

(۱) ۴۰ (۲) ۴۲/۵ (۳) ۴۹/۵ (۴) ۵۰/۵

۷. قیمت یک کالا در سال پایه ۷۰۰ می‌باشد. اگر عدد شاخص در سال مورد نظر ۱۲۰ شود، قیمت در سال مورد نظر چقدر است؟

(۱) ۹۴۰ (۲) ۹۰۰ (۳) ۸۴۰ (۴) ۹۱۰

۸. با توجه به نمودار توابع f و g کدام گزینه دربارهٔ تابع $(f - g)(x)$ درست است؟

(۱) نمودار این تابع به صورت یک خط راست است.

(۲) این تابع محور x ها را در دو نقطه قطع می‌کند.

(۳) چون f درجه ۲ و g درجه یک است، این دو تابع قابل جمع نیستند.

(۴) قسمتی از نمودار این تابع به صورت خط راست و قسمتی از آن به شکل سهمی است.

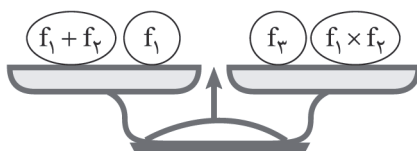
۹. اگر $f_1(x) = x^2 - 1$ و $f_2(x) = x + 1$ و $f_3(x) = -2x^2 + 1$ باشد، کدام گزینه صحیح نیست؟

(۱) $f_1(3) = 8$

(۲) $f_2(3) = 4$

(۳) دو کفهٔ این ترازو برابر است.

(۴) به ازای $x = 3$ سمت چپ ترازو برابر ۲۰ می‌شود.

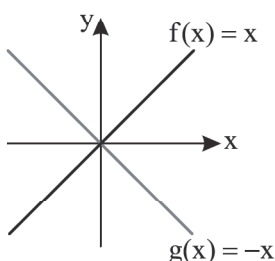
۱۰. با توجه به نمودار توابع f و g ، مقدار تابع $f - g$ به ازای $x = -3$ کدام است؟

(۱) صفر

(۲) ۳

(۳) -۳

(۴) -۶

۱۱. میزان درآمد و تعداد اعضای خانوار کارمندان یک شرکت در جدول زیر آمده است:

میزان درآمد ماهیانه (هزار تومان)	تعداد اعضای خانوار
۹۰۰	۲
۲۱۰۰	۳
۸۰۰	۱
۲۷۰۰	۳
۹۰۰۰	۱

برای محاسبه خط فقر در این شرکت کدام روش مناسب تر است؟

(۱) مد

(۲) میانگین

(۳) میانه

(۴) میانگین یا میانه هر دو مناسب هستند.

۱۲. اگر سبد هزینه خانواری در سال از سه کالای A، B و C تشکیل شده باشد و قیمت این کالاها در سال پایه به ترتیب ۳۰۰، ۵۰۰ و ۸۰۰ و در سال جاری ۴۰۰، ۸۰۰ و ۹۰۰ واحد و میزان مصرف این سه کالا در سال پایه بر حسب کیلوگرم به ترتیب ۳۰، ۲۰ و ۱۰ باشد، شاخص بهای کالا برای سال جاری چند است؟

(۱) ۲۶۲ (۲) ۱۳۷ (۳) ۱۳۹ (۴) ۸۰۰

۱۳. اگر شاخص بهای کالا و خدمات در سال پایه برابر ۱۰۰ و در سال جاری برابر ۱۲۹/۵ باشد، تورم کدام است؟

(۱) ۱۲۹٪ (۲) ۲۹٪ (۳) ۲۹/۵٪ (۴) ۲۲۹/۵٪

۱۴. با توجه به جدول زیر وضعیت سلامت فردی با قد ۱۶۰ سانتی متر و وزن ۸۰ کیلوگرم کدام است؟

(۱) عادی

(۲) چاق

(۳) خیلی چاق

(۴) اضافه وزن

شاخص نما توپ (BMI)	رده
کمتر از ۱۶/۵	کمبود وزن شدید
۱۶/۵ تا ۱۸/۵	کمبود وزن
۱۸/۵ تا ۲۵	عادی
۲۵ تا ۳۰	اضافه وزن
۳۰ تا ۳۵	چاق
۳۵ تا ۴۰	خیلی چاق

۱۵. شاخص بهای نان در سال ۹۶ برابر ۷۰ است و در سال ۹۱ برابر ۵۵ بوده است. درصد تورم قیمت نان در سال ۹۶ نسبت به سال ۹۱ کدام است؟

(۱) ۲۷/۲۷ (۲) ۲۸/۲۸ (۳) ۳۹/۳۹ (۴) ۴۰/۴۰

مدت پاسخ گویی: ۲۵ دقیقه

علوم و فنون ادبی

۱۶. نام نویسنده آثار زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

«رشحات عین الحیات، عالم آرای عباسی، احسن التواریخ»

(۱) علی بن حسین واعظ کاشفی، شیخ بهایی، حسن بیگ روملو

(۲) علی بن حسین واعظ کاشفی، اسکندر بیگ ترکمان، حسن بیگ روملو

(۳) میرزا بر خوردار فراهی، شیخ بهایی، قاضی نورالله شوشتری

(۴) میرزا بر خوردار فراهی، شاه طهماسب صفوی، قاضی نورالله شوشتری

۱۷. کدام گزینه نادرست است؟

(۱) رفاه اقتصادی مردم در دوره صفوی و آبادانی شهرهای ایران و رونق تجارت و کسب و کار، این امکان را برای همه مردم فراهم آورده بود که هر کس به اندازه توان خود به امور فرهنگی از جمله ادبیات بپردازد.

(۲) برخی از شاهان صفوی مقام شیخی و رهبری طریقت داشتند و از این رو لازم می دانستند خود را در چنین مقام فرهنگی نگاه دارند، علاوه بر این با رؤسای مذاهب در تماس نزدیک بودند.

(۳) یکی از دلایل حذف ویژگی های سبکی زبان قدیم در آثار سبک هندی، حملات پی در پی بیگانگان (مغولان، تیموریان و ازبکان) به ایران، مخصوصاً نواحی شمال بود که به نابودی کتابخانه ها و از بین رفتن آثار کهن منجر شد.

(۴) در دوره صفویه از نثر مصنوع در فرمان ها و منشآت و دیباچه کتابها استفاده می شد؛ نثر مصنوع این دوره حلاوت و فخامت نثر فنی قرن های ششم و هفتم را ندارد و هر چه هست، تکلف و بی ذوقی و غلط پردازی است.

۱۸. نوع نثر آثار ذکر شده در کدام گزینه به ترتیب «مرسل، بینابین، مصنوع، مرسل» است؟

(۱) کتب داراشکوه، محبوب القلوب، عیار دانش، حبیب السیر

(۲) مجالس المؤمنین، عیار دانش، محبوب القلوب، تذکره شاه طهماسب

(۳) بدایع الوقایع واصفی، عباس نامه، حبیب السیر، جامع عباسی

(۴) جامع عباسی، حبیب السیر، عباس نامه، شرفنامه بدلیسی

۱۹. کدام یک از ابیات زیر متعلق به سبک هندی نیست؟

(۱) در گشاد کار خود مشکل گشایان عاجزند

(۲) از چراغی می توان افروخت چندین شمع را

(۳) سینه باغی است که گلشن شود از خاموشی

(۴) تا ابد مست بیفتد چو من از ساغر عشق

شانه نتواند گشودن طره شمشاد را
دولتی چون رو دهد از دوستان غافل مشو
دل چراغی است که روشن شود از خاموشی
می پرستی که بود بی خبر از جام الست

۲۰. با توجه به متن زیر، کدام ویژگی سبک زبانی مشاهده نمی‌شود؟

«حسب الفرموده عمل نموده، چون به منزل رسیدند به جمعی از امرای چنگیزی باز خوردند و چنگیز خانیان ایشان را گریزانیده و غلات را متصرف گردیدند و ایشان بدان جانب شتافته، نقود نامعدود و اجناس بی‌قیاس را به نظر چنگیزخان رسانیدند و خان مبهج و مسرور گشته.»
«به لشگر ببخشید آن جمله مال
که او را نبودی ز بخشش ملال»

(۱) در آمیختگی نظم و نثر (۲) کاربرد وجه وصفی (۳) جمع بستن با «ات» (۴) کاربرد افعال با پیشوندهای متعدد

۲۱. هریک از توضیحات زیر مربوط به کدام شاعر است؟

- از شاعران قرن دهم که شعرش از نظر دقت، ظرافت و رقت معانی مشهور است.
  - شاعر قرن یازدهم که در غزل سرایی مشهور است و برخی از تک بیت‌های غزلش شاهکارهایی از ذوق و اندیشه‌اند.
  - شاعر قرن یازدهم که در ابداع معانی و خیال‌های رنگین مشهور است و این ویژگی به غزل‌های او لطف ویژه‌ای داده است.
- (۱) وحشی بافقی، صائب تبریزی، بیدل دهلوی (۲) بابافغانی شیرازی، صائب تبریزی، بیدل دهلوی
(۳) وحشی بافقی، بیدل دهلوی، صائب تبریزی (۴) بابافغانی شیرازی، صائب تبریزی، کلیم کاشانی

۲۲. کدام مصراع‌ها هم‌وزن هستند؟

- (الف) ای چشم خرد حیران در منظر مطبوعت
(ب) صد فصل بهار آید و بیرون نهم گام
(ج) مه روی بپوشاند خورشید خجل ماند
(د) روزها رفت که دست من مسکین نگرفت
- (۱) الف و ج (۲) الف و ب (۳) ب و د (۴) ب و ج

۲۳. وزن کدام بیت براساس الگوی هجایی زیر است؟

« U _ _ U _ _ U _ _ U / _ U _ _ U _ _ U _ _ U _ _ U _ _ U »

- (۱) تو را عشق همچون خودی ز آب و گل
(۲) رفیقان چنان عهد صحبت شکستند
(۳) دیوانه من بر سر کوی که گذشتی؟
(۴) گهی که عاشق و معشوق را وصال بود
- ربایید همی صبر و آرام دل
که گویی نبوده است خود آشنایی
تشویش ده حال پریشان که بودی؟
گمان مبر که بود آگهی رقیبان را

۲۴. وزن کدام بیت همسان نیست؟

- (۱) ای مست هست گشته، بر تو فنا نبشته
(۲) اگر جهان همه دشمن شود به دولت دوست
(۳) پای سروی جویباری زاری از حد برده بود
(۴) چو نرگس چشم بخت از خواب برخاست
- رقعه فنا رسیده، بهر سفر به رقص آ
خبر ندارم از ایشان که در جهان هستند
های های گریه در پای توام آمد به یاد
حسد گو دشمنان را دیده بردوز

۲۵. کدام یک از ابیات زیر را می‌توان به دو صورت تقسیم‌بندی هجایی کرد؟

- (الف) بیا تا نوبهار عشق باشم
(ب) پای کشیده‌ام ز تو تا بروی ز خاطر
(ج) طاووس ما در آید و آن رنگ‌ها بر آید
(د) گفتم که نیاویزم با مار ز سر زلفت
- نسیم از مشک و از عنبر بگیریم
باز به کوچه باغ غم، دست تو شد حمایت
با مرغ جان سراید، بی‌بال و پر به رقص آ
بیچاره فروماندم پیش لب ضحاکت
- (۱) الف و ج (۲) ب و ج (۳) ج و د (۴) ب و د

۲۶. وزن کدام مصراع در برابر آن نادرست نوشته شده است؟

- (۱) چه کنی بند ز بندم همه یک بار جدا: فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن
(۲) چو جو شد سنگ او هفتاد چشمه: مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن فعلن
(۳) به رویش همی بر دمد مشک سارا: فعولن فعولن فعولن فعل
(۴) طاعت اگر اصل همه شکرهاست: مفتعلن مفتعلن مفتعلن فاعلن

۲۷. آرایه‌های نوشته شده در برابر کدام بیت درست است؟

- (۱) ندانمت به حقیقت که در جهان به چه مانی
(۲) تو پرده پیش گرفتی و ز اشتیاق جمالت
(۳) چو پیش خاطر آید خیال صورت خوبت
(۴) من ای صبا ره رفتن به کوی دوست ندانم
- جهان و هرچه در او هست صورتند و تو جانی: جناس ناهمسان، مجاز
ز پرده‌ها به در افتاد رازهای نهانی: کنایه، جناس همسان
ندانمت که چه گویم ز اختلاف معانی: تضاد، استعاره مصرحه
تو می‌روی به سلامت سلام من برسانی: واج‌آرایی، استعاره مکنیه

۲۸. در کدام بیت نوع استعاره به کار رفته، متفاوت است؟

- (۱) تفقدی نکند دوست، کوششی ای اشک
(۲) نشسته‌ام به عزای چراغ مرده خود
(۳) مشکم ز زلف غیر چه آوردی ای صبا؟
(۴) زمستان است و بی‌برگی بیا ای باد نوروزم
- ترحمی نکنند یار، همتی ای آه
بیا که سوگ مرا ای ستاره سور کنی
در کوی آن نگار مگر خاک کو نبود؟
بیابان است و تاریکی بیا ای قرص مهتابم

۲۹. در همه ابیات آرایه «کنایه» مشهود است، به جز .....

- (۱) من اندر خود نمی‌یابم که روی از دوست برتابم
- (۲) سر از بیچارگی گفتم نهم شوریده در عالم
- (۳) نگفتی بی‌وفا یارا که دلداری کنی ما را
- (۴) یکی زان میان گفت و زنهار خواست

۳۰. در کدام بیت استعاره وجود دارد؟

- (۱) زاهد چو کرامات بت عارض او دید
- (۲) سجاده نشینی که مرید غم او شد
- (۳) مرغان چمن نعره‌زنان دیدم و گویان
- (۴) من مفلس از آن روز شدم کز حرم غیب

بدار ای دوست دست از من که طاقت رفت و پایابم
دگر ره پای می‌بندد وفای عهد اصحابم
الار دست می‌گیری بیا کز سرگذشت آبم
مکش بندگان کاین گناه از تو خاست

از چله میان بسته به زَنار برآمد
آوازه‌اش از خانسه خَمّار برآمد
زین غنچه که از طرف چمنزار برآمد
دیبای جمال تو به بازار برآمد

۳۱. در ابیات زیر کدام گزینه، به ترتیب، آرایه‌های «استعاره مصرحه، کنایه، مجاز، استعاره مکنیه» مشاهده می‌شود؟

گرم است بس که صحبت من با خیال تو
نقش پایی چند از آن طاوس زرین بال ماند
که دور جام جهان خراب می‌گذرد
برجه گدارویی مکن، در بزم سلطان ساقیا

الف) ذوق وصال می‌گزد از دور پشت دست
ب) از جوانی نیست غیر از آه حسرت در دلم
ج) خراب گردش آن چشم جاودان مستم
د) ای جان جان جان ما نامدیم از بهر نان

(۱) ب، الف، د و ج (۲) ج، ب، الف و د

۳۲. با توجه به ابیات زیر کدام گزینه نادرست است؟

«بخیه کفشم اگر دندان نما شد عیب نیست
ریشه نخل کهنسال از جوان افزون‌تر است

خنده می‌آرد همی بر هرزه‌گردی‌های من
بیشتر دلبستگی باشد به دنیا پیر را»

- (۱) وزن بیت‌ها همسان است.
- (۲) در بیت اول آرایه‌های حسن تعلیل و تشخیص مشهود است.
- (۳) هر دو بیت بر وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» سروده شده است.
- (۴) در بیت دوم آرایه‌های استعاره و اسلوب معادله وجود دارد.

۳۳. مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) به کمند سر زلفت نه من افتادم و بس
- (۲) نه من خام طمع عشق تو می‌ورزم و بس
- (۳) من چه در پای تو ریزم که پسند تو بود
- (۴) همه را هست همین داغ محبت که مراست

که به هر حلقه مویبت گرفتاری هست
که چو من سوخته در خیل تو بسیاری هست
جان و سر را نتوان گفت که مقداری هست
که نه مستم من و در دور تو هوشیاری هست

۳۴. مفهوم کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) با عقل گشتم همسفر یک کوچه راه از بی کسی
- (۲) یک بار هم ای عشق من از عقل میندیش
- (۳) قیاس کردم و تدبیر عقل در ره عشق
- (۴) در عشق تو عقل و هوش مینتوان داشت

شد ریشه ریشه دامنم از خار استدلال ها
بگذار که دل حل کند این مسئله‌ها را
چو شب‌نمی است که بر بحر می‌کشد رقمی
جان مست و زبان خموش مینتوان داشت

۳۵. مفهوم کدام بیت در برابر آن درست نوشته نشده است؟

- (۱) پس بگردید و بگردد روزگار
- (۲) به تیغم گر کشد دستش نگیرم
- (۳) این نغمه محبت بعد از من و تو ماند
- (۴) جهان را سر به سر آینه می‌دان

دل به دنیا در نیندد هوشیار: بی‌وفایی دنیا
و گر تیغم زنده منت پذیرم: تسلیم محض بودن عاشق
تا در زمانه باقی است آواز باد و باران: جاودانگی عشق
به هر یک ذره‌ای صد مهر تابان: بی‌ارزشی دنیا

مدت پاسخ‌گویی: ۱۵ دقیقه

عربی، زبان قرآن

■ عین الأنسب للجواب فی ترجمة العبارات من أو إلى العربية، (۴۱-۳۶)

۳۶. ﴿يقولون بأفواههم ما ليس في قلوبهم والله أعلم بما يكتمون﴾:

- (۱) چیزی را با دهان‌های خود می‌گویند که در دل‌هایشان نیست و خدا آگاه است به آنچه مخفی می‌کنند!
- (۲) با دهان‌هایشان چیزی را می‌گویند که در دل‌هایشان نیست و خدا به آنچه پنهان می‌کنند، داناتر است!
- (۳) چیزی را با دهان‌هایشان می‌گویند که در قلب‌هایشان نیست و خدا به آنچه مخفی می‌کنند، دانا است!
- (۴) با دهان‌های خود چیزی را می‌گویند که در قلب‌هایشان نیست و خدا می‌داند آنچه را پنهان می‌کنند!

۳۷. «الشابّ كاد أن يموت من أجل كذبه فما عاد إلى الكذب و أصلح أفعاله!»:

- ۱) جوانی که به خاطر دروغش داشت می‌مرد، دوباره دروغ نگفت تا کارهایش اصلاح شوند!
- ۲) جوان نزدیک بود که برای دروغش بمیرد، پس به دروغ رجوع نکرد و به اصلاح کارهایش پرداخت!
- ۳) جوان به خاطر دروغ داشت می‌مرد، بنابراین به دروغ گفتن بازنگشت و کارهایش را اصلاح کرد!
- ۴) جوان نزدیک بود به خاطر دروغ خود بمیرد، پس به دروغ گفتن بازنگشت و کارهایش را اصلاح کرد!

۳۸. «الرجل كثير المعاصي امتنع عن الذنب و التزم بالصدق حتى تخلص من جميع ذنوبه»:

- ۱) مرد پرگناه از گناه دوری کرد و به راستی و درستی پایبند شد و از گناهانش رهایی پیدا کرد!
- ۲) مرد بسیار گناهکار از گناه امتناع ورزید و به راستی پایبند شد، تا اینکه از همه گناهانش رها شد!
- ۳) مردی که بسیار گناه می‌کرد از گناه امتناع کرد و پایبند به راستی شد، تا اینکه از همه گناهان رها شد!
- ۴) مردی که گناه بسیار می‌کرد از گناه خودداری کرد و راستی را لازم دانست و از همه گناهانش رهایی پیدا کرد!

۳۹. «أخي الأكبر كان مُصاباً بالشلل الدماغي فابتدأت حياته الجديدة بمساعدة أمي»:

- ۱) برادر بزرگ‌ترم فلج مغزی بود، پس با کمک مادرم زندگی جدیدی را شروع کرد!
- ۲) برادر بزرگ‌ترم دچار فلج مغزی بود، پس زندگی جدیدش آغاز شد با کمک مادرم!
- ۳) برادر بزرگ‌ترم دچار فلج مغزی شد و زندگی جدیدش را با کمک مادرم آغاز کرد!
- ۴) برادر بزرگم دچار فلج مغزی شد و زندگی جدیدش با کمک مادرم شروع شد!

۴۰. عین الصحیح:

- ۱) لِنَسْتَمِعْ إِلَى الْكَلَامِ الْحَقِّ: باید سخن حق را می‌شنیدیم!
- ۲) «إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُوراً رَحِيماً»: بی‌گمان خداوند آمرزنده و مهربان بود!
- ۳) كَانَ لَهُمْ بَيْتٌ كَبِيرٌ فِي مَدِينَةِ شِيرَاز: آنها خانه‌ای بزرگ در شهر شیراز دارند!
- ۴) شاهذنا شاباً يَغْرُقُ فِي الْبَحْرِ: جوانی را دیدیم که در دریا غرق می‌شد!

۴۱. «متحانات دانش‌آموزان را برای یادگیری درس‌های مدرسه کمک می‌کنند!»:

- ۱) الامتحانات ساعدت تلميذات يتعلمن دروس المدرسة!
- ۲) ساعدت الامتحانات الطالبات على تعلم دروسهن في المدرسة!
- ۳) الامتحانات تساعد الطالب على تعلم دروس المدرسة!
- ۴) امتحانات تساعد التلاميذ فليتعلموا دروس المدرسة!

■ ■ ■ اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ بِدَقَّةٍ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ بِمَا يُنَاسِبُ النَّصَّ: (۴۴-۴۲)

الارتباط بين الإيرانيين و العرب يعود إلى أقدم العصور. من مظاهر هذا الارتباط وجود المفردات الفارسية في أشعار شعراء العرب التي تَسَرَّبَتْ (نفوذ كرد) عن طريق التجارة و الزبارة و ترجمة الكتب و سيطرة الإمبراطورية العثمانية على البلدان العربية حيث أن لغة كبار العثمانيين كانت فارسية و كذلك وجود العلماء الذين ينطقون باللغتين فهؤلاء يعرفون بذي اللسانين. فمنهم «سعدى»، «حافظ الشيرازى» و ... بعد ظهور الإسلام اشتدت هذه الصلة حيث أصبحوا إخواناً. فالإيرانيون تعلموا اللغة العربية و اعتبروها لغتهم. حاولوا لرفع شأنها أكثر من لغتهم و ألفوا كتباً أكثر من العرب!

۴۲. عین الصحیح:

- ۱) بعد ظهور الإسلام ابتدأت الصلة بين الإيرانيين و العرب!
- ۲) حاول الإيرانيون لرفع شأن اللغة الفارسية أكثر من اللغة العربية!
- ۳) الذين يَشُدُّونَ بِاللُّغَتَيْنِ الْإِثْنَيْنِ يَسْمَوْنَ بِذِي اللِّسَانَيْنِ!
- ۴) كان يَشُدُّ سعدى باللغة الفارسية فقط!

۴۳. عین الخطأ: كانت ..... من أسباب الصلة بين اللغة العربية و الفارسية!

- ۱) رغبة العرب في اللغة الفارسية
- ۲) التجارة و الزيارة
- ۳) سيطرة العثمانية على البلدان العربية
- ۴) ترجمة الكتب

۴۴. عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي: «إخواناً - يعرفون - تعلموا - أكثر»

- ۱) إخواناً: اسم، جمع مكسر (مفرد «أخ»)، نكرة، معرب / خبر «أصبح» و منصوب
- ۲) يعرفون: فعل مضارع، للغائبين، مزيد ثلاثي من باب «إفعال» / فعل و فاعل و الخبر
- ۳) تعلموا: فعل ماضٍ، للغائبين، متعدّد، مزيد ثلاثي من باب تفعّل / فعل و فاعل و الجملة فعلية
- ۴) أكثر: اسم، مفرد، اسم التفضيل، نكرة، معرب / صفة و منصوب بالتبعية

■ ■ ■ عین الجواب الصحیح للأسئلة التالية: (۵۰-۴۵)

۴۵. عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- ۱) صار الطالب عالماً بعد تخرجه من الجامعة!
- ۲) من توكل على الرب العظيم دلت له الصعاب!
- ۳) من يجتهد ينجح في أعماله و يصل إلى أغراضه!
- ۴) سامحيني؛ أنت على الحق. أبدل لك البطاقة!

۴۶. عین الأبعد عن مفهوم هذا الحديث: «ما أضمر أحد شيئاً إلا ظهر في فلتات لسانه و صفحات وجهه»

- (۱) گر بگویم که مرا حال پیرشانی نیست
(۲) حال متکلم از کلامش پیداست
(۳) نیست محتاج بیان، قصه که چون سر درون
(۴) خرم دل آنکه از ستم آه نکرد

۴۷. عین مضارعاً یمكن أن يُعادل الماضي الاستمراري في الفارسیّة:

- (۱) استشرته فی اموری لأستطیع حلّها!
(۲) أعطنی البطاقة حتّی أبدل لک!
(۳) أشاهد ولداً یسبح جیداً فی البحر!
(۴) انتخبّ اللباس الذی أحبّه من قبل!

۴۸. عین «لا» ناهیه:

- (۱) أ لا تشاهد مساکین لم یحصلوا علی طعام لکی یشبعوا؟!
(۲) إذا تحبّون أن لا تظلموا فاتركوا الظلم علی الآخرین!
(۳) لاتحکموا بما لاتعلمون و لاتعارضوا قبل أن یفهموا!
(۴) ﴿إن الله لا یغیر ما بقوم حتّی یغیروا ما بأنفسهم﴾

۴۹. عین حرف اللّام یختلف عن الباقي:

- (۱) اشتریت الشرف لضع علی السّریرا!
(۲) وصلت إلى القرية لأشاهد نهرها!
(۳) ألف الكاتب كتباً متعدّدة لیستفید الطلاب منها!
(۴) لأرجع إلى البيت فی الساعة الواحدة ظهراً!

۵۰. عین الصحیح مع «کان»: «أنتم مُحترمون عند الناس»

- (۱) کان أنتم محترمین عند الناس!
(۲) کنتم محترمین عند الناس!
(۳) تكونین محترمین عند الناس!
(۴) أنتم کنتم محترمون عند الناس!

تاریخ

۵۱. پاسخ هریک از سوالات زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- دامنه زمانی اوج گسترش و شکوفایی تمدن ایرانی - اسلامی چه دورانی بود؟
- چه کسی به ذوالیمینین مشهور بود؟
- ذوالیمینین با حکم مأمون عباسی به حکومت کجا منصوب شد؟

- (۱) سوم تا نیمه قرن پنجم هجری قمری - طاهر بن حسین - حکومت ری
(۲) دوم تا نیمه قرن ششم هجری قمری - حسن بن یزید - حکومت ری
(۳) سوم تا نیمه قرن پنجم هجری قمری - طاهر بن حسین - حکومت خراسان
(۴) دوم تا نیمه قرن ششم هجری قمری - حسن بن یزید - حکومت خراسان

۵۲. هر کدام از تحولات زیر به ترتیب مربوط به دوره کدام حکومت می باشد؟

«هجوم اقوام مهاجمی مانند قراختائیان و از دست دادن ماوراءالنهر - تداوم یافتن نظام اداری سلجوقیان - زوال موقعیت اقتصادی و اجتماعی دهقانان»

- (۱) سلجوقیان - غزنویان - خوارزمشاهیان
(۲) غزنویان - خوارزمشاهیان - سلجوقیان
(۳) سلجوقیان - خوارزمشاهیان - غزنویان
(۴) خوارزمشاهیان - غزنویان - سلجوقیان

۵۳. شکست مغولان در نبرد عین جالوت در مقابل کدام حکومت مسلمان بود و کدام خان مغولی توانست قدرت اسماعیلیان را از بین ببرد؟

- (۱) مملوکان مصر - چنگیزخان
(۲) خلافت عباسی - هلاکوخان
(۳) خلافت فاطمیان - منگوقاآن
(۴) مملوکان مصر - هلاکوخان

۵۴. چه تعداد از عبارتهای زیر صحیح است؟

- (الف) هنر نگارگری عصر ایلخانی تلفیقی از سنتهای نقاشی ایرانی و چینی بود.
(ب) در زمان شاهرخ تیموری شهر هرات به جهت گردآمدن معماران و صنعتگران به یکی از کانونهای مهم جهان اسلام مبدل گشت.
(ج) با گردآوردن هنرمندان و معماران بزرگ سرزمینهای فتح شده، معماری دوره مغولان به شکوفایی کم نظیری دست یافت.
(د) در دوره مغولان توجه به تصوف و طریقتهای صوفیانه رشد چشمگیری پیدا کرد.

- (۱) دو مورد (۲) سه مورد (۳) همه موارد (۴) یک مورد

۵۵. در زمان کدام پادشاه صفوی قندهار توسط گورکانیان هند از ایران جدا شد؟ چه عاملی سبب نارضایتی گروههایی از مردم ایران در زمان شاه

سلطان حسین صفوی بود؟ تثبیت پایههای حکومت صفوی در زمان کدام پادشاه تحقق یافت؟ (به ترتیب)

- (۱) شاه سلطان حسین - افزایش مالیاتها - شاه تهماسب
(۲) شاه صفی - تعصبات مذهبی - شاه تهماسب
(۳) شاه عباس دوم - افزایش مالیاتها - شاه عباس
(۴) شاه سلیمان - تعصبات مذهبی - شاه عباس

مدت پاسخگویی: ۱۰ دقیقه

۵۶. کدام گزینه جدول زیر را در رابطه با وضعیت املاک دوره صفویه به درستی تکمیل می کند؟ (به ترتیب)

اراضی ممالک	(ب)	اراضی وقفی
(الف)	اراضی خاصه	(ج)

- در اختیار والیان ایالت‌ها - استفاده از درآمد آن برای سپاه - وقف و برای جلوگیری از دست‌اندازی حکام
- تقسیم بین زبردستان توسط شاه - متعلق به شخص شاه - معمولاً در معرض مصادره قرار داشت.
- استفاده از درآمد آن برای سپاه ایالات - متعلق به شخص شاه - وقف توسط شاه و مردم
- در اختیار والیان ایالات - وقف شده فقط توسط شاه برای سپاه - وقف شده توسط مردم

۵۷. تحولات علمی، فرهنگی و هنری دوره صفویه در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- تشویق هنرمندان و صنعتگران توسط پادشاهان - تأسیس مکتب فلسفی توسط میرداماد - شکوفایی هنر نگارگری
- آموزش هنر و صنایع در مدارس - ترویج معارف شیعی توسط علمای جبل عامل - تبدیل فرش بافی از حالت روستایی به صنعت ملی
- رشد علوم تجربی و ریاضی هم‌زمان با تحولات عظیم علمی اروپا - گسترش سنت وقف - بهره‌مندی معماری از تجارب فاخر عصر تیموری
- آمیخته شدن نجوم با خرافات - استفاده مدارس از موقوفات - نصب کمال‌الدین بهزاد به ریاست کتابخانه تبریز در زمان شاه اسماعیل

۵۸. پاسخ سؤالات زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

(الف) اولین مسئله‌ای که ذهن مارتین لوتر را مشغول کرد و منجر به نهضت اصلاحی او شد، چه بود؟

(ب) نهضت پروتستان چه تأثیری بر جامعه مسیحی اروپای آن زمان گذاشت؟

(ج) پیرامون اکتشافات جغرافیایی در عصر رنسانس کدام گزینه به مورد صحیحی اشاره نمی‌کند؟

- آموزش گناهان توسط کلیسا - وحدت کلیسا - سفر کریستف کلمب با حمایت مالی اسپانیا انجام گرفت و منجر به کشف قاره آمریکا شد.
- ارتباط ایمان با انجام کارهای نیک - تأسیس آیین و کلیسای پروتستان توسط لوتر - دولت شهرهای ایتالیایی انحصار تجارت مدیترانه را در اختیار داشتند.

(۳) آموزش گناهان توسط کلیسا - توجه به نقش کلیسا در زندگی مردم - پیشرفت فوق‌العاده دریانوردی اروپاییان با بهره‌گیری از قطب‌نما

(۴) ارتباط ایمان با انجام کارهای نیک - بروز جنگ‌های مذهبی - انحصار تجارت بردگان آفریقایی توسط انگلیسی‌ها

۵۹. فتح قسطنطنیه در چه قرن توسط چه کسانی انجام شد؟ امپراطوری روم غربی توسط چه کسانی منقرض شد؟

(۱) قرن ۱۵ میلادی - ترکان مسلمان عثمانی - ژرمن‌ها (۲) قرن ۱۵ میلادی - ترکان مسلمان سلجوقی - اسلاوها

(۳) قرون ۵ و ۶ میلادی - ترکان مسلمان سلجوقی - ژرمن‌ها (۴) قرون ۵ و ۶ میلادی - ترکان مسلمان عثمانی - اسلاوها

۶۰. به ترتیب درست و نادرست بودن هر یک از موارد زیر را مشخص کنید.

● دانشمندان اروپایی در قرون جدید از طریق نوشته‌های فیلسوفان مسلمان مانند ابن‌سینا و ابن‌رشد با اندیشه‌های فلسفی فیلسوفان بزرگ یونان آشنا شدند.

● توماس آکویناس در کتاب اصول الهیات خود از برهان‌های ابن‌سینا برای اثبات خدا استفاده کرد.

● صلاح‌الدین ایوبی سردار کرد مسلمان، بیت‌المقدس را در سال ۱۱۸۷ میلادی از اشغال صلیبیان آزاد کرد.

● پاپ اوربان اول به موعظه و تشویق مسیحیان برای شرکت در جنگ‌های صلیبی علیه مسلمانان به درخواست امپراتور روم شرقی پرداخت.

(۱) نادرست - نادرست - درست - درست (۲) نادرست - نادرست - درست - نادرست

(۳) درست - درست - نادرست - درست (۴) درست - درست - نادرست - نادرست

جغرافیا

مدت پاسخ‌گویی: ۱۰ دقیقه

۶۱. کدام محصول کشاورزی به آب و هوای خاص و رطوبت و آب زیاد نیازمند است؟ این محصول در کدام نواحی کشت می‌شود؟ اصطلاح کشت و

صنعت به چه معناست؟ (به ترتیب)

(۱) ذرت - استوایی - مزارعی که در کنار دامداری واقع شده و از بقایای برداشت غلات برای خوراک دام استفاده می‌شود.

(۲) برنج - گرمسیری و نیمه گرمسیری - مزارع بسیار بزرگ در کنار کارخانه‌هایی برای تبدیل، بسته‌بندی و توزیع محصولات

(۳) ذرت - گرمسیری و نیمه گرمسیری - مزارع بسیار بزرگ در کنار کارخانه‌هایی برای تبدیل، بسته‌بندی و توزیع محصولات

(۴) برنج - معتدل - مزارع تک محصولی که به طور وسیع به کشت تجاری یک محصول می‌پردازند.

۶۲. نواحی سیاسی خودمختار در چه اموری تابع حکومت مرکزی هستند؟ قلمرو جغرافیایی یک ناحیه سیاسی چه اندازه‌ای دارد؟

(۱) سیاست خارجی و دفاع - از یک روستا تا فراتر از یک کشور

(۲) پول و تجارت خارجی - شهر، استان و کشور را می‌توان نواحی سیاسی محسوب کرد.

(۳) سیاست خارجی و نظامی - هر کشور و هر اتحادیه فراملی یک ناحیه سیاسی هستند.

(۴) امور ملی - هر محدوده جغرافیایی که توسط یک مقام سیاسی اداره می‌شود.

۶۳. پاسخ هر یک از سؤالات زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

● چه امری باعث دست یافتن اروپاییان به سرزمین‌های نو در آمریکا و اقیانوسیه شد؟

● کشور چین از لحاظ تقسیم‌بندی نظام سرمایه‌داری جهانی مرکز - پیرامون چه جایگاهی دارد؟

● براساس انواع نواحی سیاسی، ناحیه سیاسی فراملی را با چه عنوانی مطرح می‌کنند؟

(۱) ورود به عصر اکتشافات جغرافیایی - نیمه پیرامونی - منطقه‌ای (۲) وقوع انقلاب صنعتی و استعمارگری - مرکز - منطقه‌ای

(۳) ورود به عصر اکتشافات جغرافیایی - مرکز - ویژه (۴) وقوع انقلاب صنعتی و استعمارگری - نیمه پیرامونی - ویژه

۶۴. سه رکن هر ناحیه سیاسی که به نوعی سر ضلع ارکان ناحیه سیاسی را تکمیل می کنند در کدام گزینه به شکل کامل و صحیح آمده است؟

- (۱) فضای جغرافیایی - ساختار انسانی - روابط اجتماعی
- (۲) قلمرو جغرافیایی - سازه انسانی - نظام مدیریت
- (۳) نظام مدیریت - ساختار انسانی - روابط اقتصادی
- (۴) فضای جغرافیایی - ساختار اقتصادی - نظام مدیریت

۶۵. حاکمیت داشتن به چه معناست و حاکمیت یک کشور نشان دهنده چه موضوعی می باشد؟

- (۱) استقلال و بی نیاز بودن از نظارت دولت های خارجی - استقلال و اقتدار سیاسی
- (۲) اشغال یک سرزمین و حکومت یافتن بر آن - توانایی اداره سیاسی یک ناحیه
- (۳) اداره جمعیت مقیم در یک سرزمین - استقلال و اقتدار سیاسی
- (۴) تشکیل ساختار سیاسی به منظور اداره و حکومت در یک سرزمین - توانایی اداره سیاسی یک ناحیه

۶۶. تعریف صحیح هر یک از عبارت های زیر در کدام گزینه آمده است؟ (به ترتیب)

(الف) پایین ترین حد جزر در دریاها

(ب) مرزهایی که با در نظر گرفتن شرایط فرهنگی تعیین شده و گروه های انسانی متفاوت را از هم جدا می کند.

(ج) آب هایی که کشتی های سایر کشورها حق عبور و مرور بدون ضرر را دارند.

- (۱) خط تالوگ - مرز تطبیقی - دریای آزاد
- (۲) خط مبنا - مرز تطبیقی - دریای سرزمینی
- (۳) خط تالوگ - مرز تحمیلی - دریای آزاد
- (۴) خط مبنا - مرز تحمیلی - دریای سرزمینی

۶۷. کدام مورد از جمله شاخص های توسعه انسانی نیست و بیشترین مبادلات اقتصادی کشورها از کدام طریق صورت می گیرد؟

- (۱) درآمد و رفاه - حمل و نقل ریلی
- (۲) سواد و آموزش - حمل و نقل زمینی
- (۳) امید به زندگی - حمل و نقل هوایی
- (۴) ازدیاد جمعیت - حمل و نقل دریایی

۶۸. تعریف صحیح ژئوپلیتیک در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) از ترکیب (ژئو) جغرافیا و پلیتیک (سیاست) تشکیل شده و به معنای سیاست جغرافیایی است.
- (۲) دانش مطالعه سیاست در بستر جغرافیا و روابط بین این دو می باشد.
- (۳) شاخه ای از دانش جغرافیای سیاسی که به موضوع قدرت و ارتباط آن با جغرافیا و سیاست می پردازد.
- (۴) شاخه ای از دانش سیاسی که به ارتباط متقابل بین سیاست و جغرافیا می پردازد.

۶۹. در کدام نظام سیاسی مناطق خودمختار دارای اختیارات سیاسی ویژه می باشند؟ کدام مورد از جمله عوامل پیدایش و بقاء یک کشور نمی باشد؟

- (۱) نظام سیاسی فدرال - هویت ملی
- (۲) نظام سیاسی ترکیبی - همبستگی ملی
- (۳) نظام سیاسی فدرال - بیوستگی سرزمینی
- (۴) نظام سیاسی ناحیه ای - اقتدار سیاسی

۷۰. نظریه قدرت بری توسط چه کسی مطرح شد؟ براساس این نظریه بخش مرکزی این منطقه با چه عنوانی معرفی شد؟ راتزل پدر علم جغرافیای

سیاسی مطرح کننده کدام نظریه می باشد؟

- (۱) مکیندر - قلب خشکی جهان - فضای حیاتی
- (۲) آلفرد ماهان - قلب خشکی جهان - فضای حیاتی
- (۳) مکیندر - هارتلند - قلب خشکی جهان
- (۴) آلفرد ماهان - هارتلند - قلب خشکی جهان

جامعه شناسی

۷۱. کدام گزینه شعار جوامع سوسیالیستی است؟

- (۱) توزیع مناسب ثروت و آزادی سیاسی
- (۲) عدالت اقتصادی و آزادی فعالیت صاحبان سرمایه
- (۳) آزادی اقتصادی و عدالت
- (۴) عدالت اجتماعی و توزیع مناسب ثروت

۷۲. کدام گزینه پاسخ هائینگتون به سوالات زیر را به درستی بیان می کند؟ (به ترتیب)

- عنوان آخرین مرحله درگیری ها در جهان معاصر چه بود؟
- منشأ اصلی درگیری های جهان در آخرین مرحله چیست؟
- بزرگ ترین تهدید برای غرب در این مرحله کدام است؟

- (۱) سکولاریسم - عامل فرهنگی - رویکرد ضد سرمایه داری
- (۲) جنگ تمدن ها - عامل اقتصادی - رویکرد ضد سرمایه داری
- (۳) جنگ تمدن ها - عامل فرهنگی - رویکرد ضد سرمایه داری
- (۴) سکولاریسم - عامل سیاسی - حل نشدن چالش فقر و غنا

۷۳. به ترتیب تعریف درست اصطلاحات جهان اول، کشورهای توسعه یافته، کشورهای استعمارزده در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) منظور از جهان اول کشورهایی است که در کانون بلوک شرق قرار دارند - کشورهای توسعه یافته باید مسیر سایر کشورها را ادامه دهند - کشورهای استعمارزده به لحاظ اقتصادی فقیر هستند.
- (۲) مراد از جهان اول کشورهای سرمایه داری بلوک غرب است - به کشورهای صنعتی و ثروتمند، کشورهای توسعه یافته گفته می شود - کشورهای استعمارزده دچار خودباختگی فرهنگی شده اند.
- (۳) منظور از جهان اول کشورهایی هستند که خارج از بلوک شرق و غرب قرار دارند - کشورهای توسعه یافته کشورهای صنعتی و ثروتمند دنیا هستند - کشورهای استعمارزده تحت نفوذ سیاسی و نظامی هستند.
- (۴) منظور از جهان اول کشورهای صنعتی و ثروتمند است - کشورهای توسعه یافته نقش مرکزی را دارند - کشورهای استعمارزده کشورهای عقب مانده و ضعیف هستند.

۷۴. در کدام گزینه وجه تشابه و وجه تفاوت بین بحران اقتصادی و چالش فقر و غنا به درستی آمده است؟
- (۱) هر دو هویتی سیاسی نیز دارند - بحران اقتصادی اغلب مستمر و چالش فقر و غنا مقطعی است.
  - (۲) هر دو هویتی سیاسی نیز دارند - بحران اقتصادی اغلب مقطعی و چالش فقر و غنا چالشی مستمر است.
  - (۳) هر دو هویتی اقتصادی دارند - بحران اقتصادی به صورت مستمر و چالش فقر و غنا اغلب مقطعی است.
  - (۴) هر دو هویتی اقتصادی دارند - بحران اقتصادی اغلب مقطعی و چالش فقر و غنا چالشی مستمر است.
۷۵. به ترتیب هریک از موارد زیر به چه چیزی منجر شد؟
- اصالت بخشیدن به انسان دنیوی در قرن بیستم.
  - بازگشت نگاه معنوی و دینی به سطوح مختلف زندگی انسان‌ها در سال‌های پایانی قرن بیستم.
  - رونق بخشیدن بازار معنویت‌های کاذب و دروغین.
- (۱) افول سکولاریسم - خرافه‌پرستی - پوچ‌گرایی
  - (۲) عرفان‌های شرقی - مرگ آرمان‌ها - پساسکولاریسم
  - (۳) مرگ امیدها - سکولاریسم - معنویت‌های دینی
  - (۴) پوچ‌گرایی - پساسکولاریسم - شیطان‌پرستی
۷۶. قبل از انقلاب اسلامی ایران چه کشوری و به رهبری چه کسی مظهر ناسیونالیسم عربی بود؟ و چه چیزی موقعیت گروه‌های فلسطینی را تضعیف کرد؟
- (۱) مصر، انور سادات - به رسمیت شناختن اسرائیل با امضای قرارداد کمپ دیوید
  - (۲) سوریه، انور سادات - تجهیز دولت اسرائیل با حمایت‌های مالی و تسلیحاتی آمریکا و کشورهای اروپایی وابسته به بلوک غرب
  - (۳) سوریه، جمال عبدالناصر - تجهیز دولت اسرائیل با حمایت‌های مالی و تسلیحاتی آمریکا و کشورهای اروپایی وابسته به بلوک غرب
  - (۴) مصر، جمال عبدالناصر - به رسمیت شناختن اسرائیل با امضای قرارداد کمپ دیوید
۷۷. کدام گزینه بیانگر شباهت انقلاب اسلامی ایران و انقلاب‌ها و جنبش‌های آزادی‌بخش قرن بیستم می‌باشد؟
- (۱) همگی در مقابل بلوک غرب شکل می‌گرفتند و مورد حمایت بلوک شرق بودند.
  - (۲) همگی جهت‌گیری ضد استعماری داشتند و در جهت از بین بردن سلطه سیاسی کشورهای غربی عمل می‌کردند.
  - (۳) همگی با جنبش‌های چریکی گروه‌ها و احزاب مختلف شکل می‌گرفتند.
  - (۴) همگی فقط یک انقلاب سیاسی نبودند بلکه هویتی فرهنگی و تمدنی داشتند.
۷۸. کدام یک از گزینه‌های زیر به ترتیب ویژگی‌های انقلاب‌های فرانسه و روسیه است؟
- (۱) رویکرد چپ و سوسیالیستی داشت - همه کشورهای اروپایی را فرا گرفت.
  - (۲) به صورت سلسله انقلاب‌هایی حیات مجدد یافت - تقلیدی از انقلاب‌های مدرن بود.
  - (۳) همه کشورهای اروپایی را فرا گرفت - رویکرد راست و لیبرالیستی داشت.
  - (۴) با آرمان‌ها و ارزش‌های مدرنی شکل گرفت که پس از رنسانس به وجود آمده بودند - رویکرد چپ و سوسیالیستی داشت.
۷۹. کدام گزینه، نمونه‌هایی از قدرت‌های سکولاری‌اند که آرمان‌های منورالفکران غرب‌زده را با حمایت دولت‌های غربی دنبال می‌کردند؟
- (۱) آتاتورک در ترکیه - رضاخان در ایران - امان‌الله خان در افغانستان
  - (۲) سید جمال‌الدین اسدآبادی در مصر - آتاتورک در ترکیه - امیرکبیر در ایران
  - (۳) امان‌الله خان در افغانستان - میرزای شیرازی در ایران - سیدجمال‌الدین اسدآبادی در مصر
  - (۴) رضاخان در ایران - محمد عبده در مصر - امیرکبیر در ایران
۸۰. درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص نمایید.
- قرن نوزدهم را قرن انقلاب‌های آزادی‌بخش می‌دانند.
  - انقلاب اسلامی ایران پس از نیم‌قرن از حاکمیت پهلوی رخ داد.
  - جنبش عدالتخانه یک انقلاب سیاسی بود.
- (۱) نادرست - درست - نادرست (۲) درست - نادرست (۳) نادرست - درست (۴) درست - درست - نادرست

فلسفه

مدت پاسخ‌گویی: ۱۰ دقیقه

۸۱. «درک حقایق که با احساس امکان‌پذیر نیست» و «شناخت تمایز و تفاوت میان اشیاء» مربوط به کدام یک از ابزارهای کسب معرفت هستند؟
- (۱) حواس - شهود
  - (۲) عقل - عقل
  - (۳) عقل - حواس
  - (۴) عقل - شهود
۸۲. کدام یک از ادراکات زیر توسط عقل انجام نمی‌شود؟
- (۱) تبیین علت شادی خود
  - (۲) تبیین چرایی وجود خود
  - (۳) درک تفاوت غم و شادی
  - (۴) درک وجود خود
۸۳. در نزد چه کسانی به ترتیب ذهن و بدن انسان ماشین پیچیده دانسته شده است؟
- (۱) هابز - دکارت
  - (۲) دکارت - هابز
  - (۳) مارکس - هابز
  - (۴) مارکس - دکارت
۸۴. مهم‌ترین ویژگی نفس که بین ارسطو و دکارت مشترک است؟
- (۱) مجزا بودن نفس از بدن
  - (۲) بالقوه بودن
  - (۳) بالفعل بودن
  - (۴) داشتن قوه نطق

۸۵. مولانا در اشعار خویش همسو با برخی فلاسفه اسلامی تکامل وجود انسان که نهایت آن روح غیرمادی است را چگونه برشمرده است؟

- (۱) جماد - نامی - ملک - حیوان - آدم - برتر از ملک
(۲) جماد - نامی - حیوان - آدم - برتر از ملک
(۳) جماد - حیوان - نامی - آدم - ملک - برتر از ملک
(۴) جماد - حیوان - نامی - ملک - آدم - برتر از ملک

۸۶. مقصود سهروردی از مشرق و مغرب عالم چیست؟

- (۱) مشرق عالم سرشار از نور است که همان واجب‌الوجود سرچشمه آن است.
(۲) مغرب عالم جایی است که نور در مسیر صحیح خود قرار ندارد.
(۳) ظلمت مختص مغرب عالم است و در مشرق عالم تنها صورت ضعیفی از آن وجود دارد.
(۴) مشرق عالم همان نورالانوار است که انوار بعدی از آن طلوع می‌کند.

۸۷. کدام گزینه تفاوت دیدگاه ابن‌سینا و ملاصدرا را بیان می‌کند؟

- (۱) ابن‌سینا روح را متمایز از بدن می‌داند اما ملاصدرا معتقد است که روح ضمیمه شده به بدن نیست.
(۲) ابن‌سینا روح را حقیقت غیرمادی و ملاصدرا جسم و روح را توأم دارای حقیقت واحد می‌داند.
(۳) ابن‌سینا فعالیت روح را در استدلال و ملاصدرا تنها فعالیت شهودی را می‌پذیرد.
(۴) ابن‌سینا روح انسان را مانند حیوانات مجرد اما ملاصدرا آن را ادامه جسم برشمرده است.

۸۸. در باب شناخت کدام یک از گزاره‌های زیر می‌تواند مورد قبول هر دو فیلسوف اروپایی «کنت و کانت» باشد؟

- (۱) مفهوم علیت از حس و تجربه به دست نیامده است.
(۲) تنها راه شناخت تجربه است.
(۳) شناخت بدون ادراک حسی امکان‌پذیر نیست.
(۴) مفهوم علیت از خارج انتزاع می‌شود.

۸۹. اگر گزاره «هرچه برای خود می‌پسندی برای دیگران هم بپسند.» هم از نظر کانت و هم ماتریالیست‌ها مورد قبول باشد، تفاوت آنها در

مبنای پذیرش این جمله چیست؟

- (۱) تعریف وجدان (۲) تعریف فضیلت (۳) تعریف منافع (۴) تعریف فعل اخلاقی

۹۰. راه رسیدن به عدالت در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- (۱) عقل ← شجاعت / شهوت ← خویشتن‌داری / غضب ← حکمت
(۲) شهوت ← خویشتن‌داری / عقل ← حکمت / غضب ← شجاعت
(۳) عقل ← حکمت / غضب ← شجاعت / شهوت ← خویشتن‌داری
(۴) عقل ← حکمت / شهوت ← خویشتن‌داری / غضب ← شجاعت

روانشناسی

مدت پاسخ‌گویی: ۱۰ دقیقه

۹۱. در کدام گزینه به تعارض گرایش - گرایش اشاره شده است؟

- (۱) مریم برای ورود به رشته تجربی در مدرسه نمونه دولتی باید معدل بالای ۱۹ داشته باشد اما معدل او ۱۸ شد. او باید از مدرسه نمونه برود، یا در رشته انسانی که به آن علاقه ندارد تحصیل کند.
(۲) ستاره در المپیاد شیمی مقام آورده و برای اردوی علمی و مرحله بعد المپیاد باید چند روزی شهر خود را ترک کند و به تهران برود، اما پدرش راضی نیست. او باید قید المپیاد را بزند تا پدرش راضی بماند یا بدون توجه به المپیاد به آرزوهایش بپردازد.
(۳) فاطمه که می‌داند دوستش نرگس در حال دروغ گفتن به او است سکوت کرده و به حرف‌هایش گوش می‌دهد. او باید سکوت کند و از شنیدن دروغ‌های دوستش رنج ببرد یا دروغ‌های دوستش را برملا کند و رفاقتشان خراب شود.
(۴) رضا که امسال کنکوری است برای تعطیلات عید باید در پانسیون بماند و برای رشته و دانشگاه مورد علاقه خود تلاش کند یا بپذیرد که همراه خانواده به سفر قشم برود تا روحیه‌اش تغییر کند.

۹۲. در مثال‌های زیر به ترتیب، کدام یک از ویژگی‌های مسئله مورد غفلت واقع شده است؟

الف) خانم کریمی که در زندگی خود با تنش روبه‌رو است برای حل آنها به خوردن قرص‌های آرامبخش پناه می‌برد، بدون اینکه به راه‌حل‌های منطقی دیگر توجه کند.

ب) خانم رضایی که قصد اجاره‌خانه در محل جدیدی دارد به بودجه خود توجهی ندارد به همین دلیل پس از ماه دوم اجاره در محله‌ای اعیان‌نشین توان پرداخت ندارد و درگیر مشکل می‌شود.

- (۱) هدفمندی - تحت کنترل بودن
(۲) محدودیت توانمندی - تشخیص مبدأ
(۳) تشخیص موقعیت فعلی - هدفمندی
(۴) تحت کنترل بودن - محدودیت توانمندی

۹۳. عبارات زیر با کدام گزینه در ارتباط است؟

● علاقه‌مندی یک ورزشکار به بازی خوب به دلیل پاداش و دستمزد خوب

● منظور از جمله «هر ملتی بدانند، باید بدانند» چیست؟

● با وجود گرسنگی و سختی فرد باز هم به فعالیت‌های خود ادامه می‌دهد.

(۱) انگیزه بیرونی - وجود باور در مثال - انگیزه درونی

(۲) انگیزه درونی - اعتقاد به باور - انگیزه بیرونی

(۳) انگیزه بیرونی - توجه به تفکر و دانایی است - به انگیزه بیرونی اشاره دارد.

(۴) انگیزه بیرونی - توجه به دانایی و کسب علم است - به انگیزه درونی اشاره دارد.

۹۴. به ترتیب در کدام گزینه به علت و پیامد ادراک کنترل و کارایی کاذب اشاره شده است؟

- (۱) ناهماهنگی با شواهد محیطی - عدم احساس رضایت
(۲) تلاش برای کنترل همه‌جانبه محیط - عدم بروز رفتار
(۳) دوری کردن از پیامدهای محیطی - کوچک شمردن خود
(۴) ناهماهنگی با شواهد بیرونی - عدم بروز رفتار

۹۵. عبارت زیر با کدام گزینه در ارتباط است؟

- در چنین حالتی اطمینان کافی به نتایج تصمیم‌گیری وجود ندارد.
  - یکی از عالی‌ترین فعالیت‌های شناختی انسان است.
  - نوعی از سبک تصمیم‌گیری که فرد با عجله و بدون محاسبه تصمیم می‌گیرد.
  - نوعی از تصمیم‌گیری که وابسته به دیگران است.
- (۱) نداشتن اطلاعات - تفکر - تکانشی - احساسی
(۲) نداشتن اطلاعات کافی - تصمیم‌گیری - احساسی - تکانشی
(۳) خطر - تصمیم‌گیری - تکانشی - وابسته
(۴) خطر - تصمیم‌گیری - وابسته - تکانشی

۹۶. پاسخ پرسش‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- روانشناسی سلامت چیست؟
  - هدف روانشناسی سلامت را مشخص کنید.
  - متغیرهای روان‌شناختی را مشخص کنید.
- (۱) شاخه‌ای از روانشناسی است که از یافته‌های این علم برای پیشگیری و درمان بیماری‌های جسمی بهره می‌برد - حفظ سلامتی و ارتقای آن - عامل ایجاد بیماری‌های جسمانی و پیامدهای بیماری‌های جسمانی
(۲) شاخه‌ای از روانشناسی است که از یافته‌های علوم دیگر برای درمان بیماری‌ها بهره می‌برد - حفظ سلامتی و ارتقای آن - عامل ایجاد بیماری‌های جسمانی و پیامدهای بیماری‌های روانی
(۳) شاخه‌ای از روانشناسی است که از یافته‌های این علم برای پیشگیری و درمان بیماری‌های جسمی بهره می‌برد - حفظ سلامت روان و ارتقای آن - عامل ایجاد بیماری‌های جسمانی و پیامدهای بیماری‌های جسمانی
(۴) شاخه‌ای از روانشناسی است که از یافته‌های علوم دیگر برای درمان بیماری‌ها بهره می‌برد - حفظ سلامتی و ارتقای آن - عامل ایجاد بیماری‌های روانی و پیامدهای بیماری‌های روانی

۹۷. درست یا نادرست بودن عبارات زیر در کدام گزینه مشخص شده است؟

- الف) شناخت ما همچون نظام قاعده‌مندی است که بین عناصر آن پیوندهای بسیاری برقرار است و این پیوندها تمایل زیادی به هماهنگ بودن دارند.
ب) درماندگی آموخته شده، تنش‌زا و ناخوشایند است و به همین دلیل افراد سعی در از بین بردن آن دارند.
ج) داشتن اراده فرد را از بیراهه رفتن و اتلاف منابع انرژی خود مصون می‌دارد.
د) موتور حرکتی و نیروی محرکه انسان برای انجام رفتار انگیزه است.

- (۱) نادرست - درست - نادرست - درست
(۲) درست - نادرست - نادرست - درست
(۳) درست - درست - نادرست - درست
(۴) درست - نادرست - درست - نادرست

۹۸. «علی می‌خواهد برای بار سوم در کنکور شرکت کند. اما امسال تصمیم گرفته است از راهنمای متخصص کمک بگیرد. او با توکل بر خدا از هفته آینده درس خواندن را شروع می‌کند» جمله فوق به کدام نوع از مقابله‌ها با فشار روانی و به تأثیر چه چیزی بر موفقیت و سلامتی اشاره می‌کند؟

- (۱) مشورت و راهنمایی گرفتن - سخت‌کوشی صحیح
(۲) مشورت و راهنمایی گرفتن - تأثیر مذهب بر سلامتی و موفقیت
(۳) استفاده از مهارت حل مسئله - توکل بر خدا
(۴) استفاده از مهارت حل مسئله - سخت‌کوشی صحیح

۹۹. پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه مشخص شده است؟

- انسان‌ها چه زمانی با مسئله روبه‌رو می‌شوند؟
  - یکی از اهداف مهم نظام تعلیم و تربیت را مشخص کنید.
  - به چه مسئله‌ای خوب تعریف شده می‌گویند؟
  - در سومین مرحله از مراحل حل مسئله به چه اقدامی باید دست زد؟
- (۱) زمانی که توانایی حل یک موضوع را نداشته باشند - پرورش افراد - قوانین کاملاً استاندارد دارد - ارزیابی راه‌حل
(۲) زمانی که امکانات ما محدود باشد - پرورش افرادی که بر مشکلات روزمره زندگی خود غلبه کنند - موقعیت اولیه و اقدامات احتمالی آن مشخص باشد و قوانین کاملاً استاندارد وجود داشته باشد - ارزیابی مسئله
(۳) زمانی که به تنهایی زندگی کنند - پرورش افراد - موقعیت اولیه آن مشخص باشد - تشخیص مسئله
(۴) زمانی که اقدامات ما محدود باشد - پرورش افرادی که بر مشکلات روزمره زندگی خود غلبه کنند - قوانین کاملاً استاندارد دارد - تشخیص مسئله

۱۰۰. مثال‌های ذکر شده بیانگر کدام مقابله‌های سازگارانه یا ناسازگارانه است؟

- دانش‌آموزی که ترس رد شدن در رشته دلخواه دانشگاه را دارد، و ناامید شده و درس خواندن را رها می‌کند و بیشتر می‌خوابد.
  - کودکی در اثر افتادن بر زمین بسیار گریه می‌کند و پزشک با تعریف کردن خاطرات خنده‌دار خود سعی می‌کند او را آرام کند.
  - دانش‌آموزی که برای تمرکز بیشتر، بدون تشخیص پزشک قرص‌های شیمیایی مصرف می‌کند.
- (۱) منفعل بودن - مشغول کردن حواس - استفاده از داروهای شیمیایی
(۲) در انتظار معجزه بودن - شوخ طبعی - استفاده از داروهای شیمیایی
(۳) منفعل بودن - شوخ طبعی - استفاده از داروهای شیمیایی
(۴) در انتظار معجزه بودن - شوخ طبعی - انجام دادن رفتارهای تکانشی

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

یازدهم
انسانی

آزمون شماره ۴
۱۴ اردیبهشت ۱۴۰۳

پاسخنامه علوم انسانی

ردیف	نام درس	سرگروه	گروه طراحی و بازنگری (به ترتیب حروف الفبا)	ویراستار
۱	ریاضی و آمار (۲)	نسیم اکبری	فرشاد ابوالقاسمی - محمد مهدی میلانی	نگین رستمی کیا - نیما اشرف نیا محمد کاووسی - سمانه ریحانی معین الدین تقی زاده - نگین اسدی
۲	علوم و فنون ادبی (۲)	مرتضی کلاشلو	فاطمه اصل سلیمانی - حسن عادلخانی	
۳	عربی، زبان قرآن (۲)	کاظم غلامی	آریا ذوقی - سمانه ریحانی	
۴	تاریخ (۲)	خیرالله اسماعیلی - بهزاد اندرز - معین الدین تقی زاده - کوثر دستورانی معصومه روزبهانی - منوچهر ستینه - مزده طالب - شیما کریمی		
۵	جغرافیا (۲)			
۶	جامعه شناسی (۲)			
۷	فلسفه (۱)			
۸	روانشناسی			

گروه تایپ و ویراستاری (به ترتیب حروف الفبا)

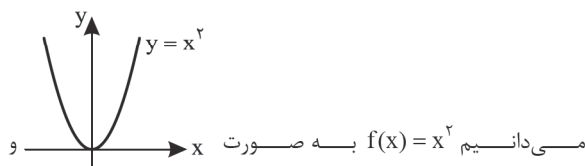
زهرا احدی - امیرعلی الماسی - مبینا بهرامی - معین الدین تقی زاده - کبری سلیمانی - مهرداد شمسی - راضیه صالحی - انسیه مرزبان

برای اطلاع از اخبار مرکز سنجش آموزش مدارس برتر، به کانال تلگرام @taraaznet مراجعه نمایید.

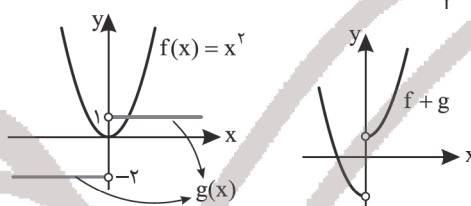
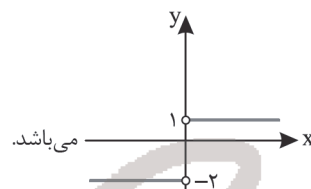

ریاضی و آمار

۱. گزینه ۲ صحیح است.

می‌دانیم $f(x) = x^2$ به صورت x و $g(x) = \begin{cases} 1 & ; x > 0 \\ -2 & ; x < 0 \end{cases}$ تابع دوضابطه‌ای به صورت

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۴۹)

۲. گزینه ۱ صحیح است.

ابتدا به کمک شکل ضابطه تابع $\frac{f}{g}$ را به دست می‌آوریم. این تابع خطی است و از $(2, 0)$ و $(0, -2)$ می‌گذرد.

$$(2, 0) \Rightarrow m = \frac{-2 - 0}{0 - 2} = \frac{-2}{-2} = 1$$

$$(0, -2) \Rightarrow m = \frac{-2 - 0}{0 - 2} = \frac{-2}{-2} = 1$$

$$y = mx + h \Rightarrow \frac{m=1}{b=-2} \Rightarrow y = x - 2$$

عرض از مبدأ برابر -2 است. $(0, -2)$

$$\left(\frac{f}{g}\right)(x) = x - 2 \Rightarrow \frac{f(x)}{g(x)} = x - 2 \Rightarrow \frac{x^2 - 4}{g(x)} = x - 2$$

$$g(x) = \frac{x^2 - 4}{x - 2} = \frac{(x-2)(x+2)}{x-2} \Rightarrow g(x) = x + 2$$

$$g(5) = 5 + 2 = 7$$

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۵۳)

۳. گزینه ۳ صحیح است.

خط فقر نصف میانگین یا نصف میانه است. چون در بین داده‌ها 900 داده دورافتاده است، پس میانگین شاخص مناسبی نیست و باید از نصف میانه استفاده شود.

$$300, 500, \boxed{600}, 700, 900$$

پس میانه برابر 600 می‌باشد و خط فقر نصف میانه یعنی 300 می‌باشد.

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۵۷)

۴. گزینه ۲ صحیح است.

نرخ بیکاری از فرمول $(\times 100) = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}}$ نرخ بیکاری) به دست می‌آید. اگر x شغل جدید ایجاد شود، تعداد بیکاران جدید $(50 - x)$ می‌شود ولی جمعیت فعال 250 ثابت می‌ماند.

$$100 = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100$$

$$10 = \frac{50 - x}{250} \times 100 \Rightarrow 2500 = 5000 - 100x$$

$$100x = 5000 - 2500 \Rightarrow 100x = 2500 \Rightarrow x = 25$$

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۶۰)

۵. گزینه ۲ صحیح است.

خط فقر برابر نصف میانگین است چون خط فقر برابر 4 بوده، پس میانگین $2 \times 4 = 8$ می‌باشد.

$$\bar{x} = 8 \Rightarrow \frac{3 + (n+1) + 5 + 7 + 9 + 11}{6} = 8$$

$$26 + n = 48 \Rightarrow n = 48 - 26 = 22$$

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۵۶)

۶. گزینه ۳ صحیح است.

برای محاسبه BMI وزن برحسب کیلوگرم را بر مجذور قد برحسب متر تقسیم می‌کنیم.

$$BMI = \frac{\text{وزن (kg)}}{(\text{قد (متر)})^2} \Rightarrow 22 = \frac{x}{(1.5)^2} \Rightarrow x = 22 \times 2.25 = 49.5$$

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۶۱)

۷. گزینه ۳ صحیح است.

در این گونه سوالات شاخص در سال پایه برابر 100 می‌باشد و بهتر است به کمک تناسب جواب را به دست آوریم.

سال مورد نظر	سال پایه	شاخص
۱۲۰	۱۰۰	۷۰۰
X		

$$100 \cdot X = 700 \cdot 120 \Rightarrow X = \frac{700 \cdot 120}{100} = 840$$

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۵۸)

۸. گزینه ۲ صحیح است.

نمودار $(f - g)(x)$ به شکل زیر است که محور x ها را در دو نقطه قطع می‌کند. بنابراین گزینه ۲ صحیح است و سایر گزینه‌ها اشتباه هستند.

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۵۱)

۹. گزینه ۳ صحیح است.

ابتدا مقدار $f_1(x)$ و $f_2(x)$ را به ازای $x = 3$ محاسبه می‌کنیم:

$$f_1(x) = x^2 - 1 \xrightarrow{x=3} f_1(3) = 3^2 - 1 = 8$$

$$f_2(x) = x + 1 \xrightarrow{x=3} f_2(3) = 3 + 1 = 4$$

اکنون مقدار کفه سمت چپ را حساب می‌کنیم:

$$\left. \begin{aligned} f_1 + f_2 &= 4 + 8 = 12 \\ f_1 &= 8 \end{aligned} \right\} \Rightarrow f_1 + f_2 + f_1 = 12 + 8 = 20$$

در کفه سمت راست $f_1 \times f_2$ برابر با $4 \times 8 = 32$ است.

اگر $f_2(3) = -17$ باشد دو کفه ترازو برابر نمی‌شوند. پس گزینه ۳ غلط است.

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۴۹)

۱۰. گزینه ۴ صحیح است.

$$\left. \begin{aligned} f(-3) &= -3 \\ g(-3) &= 3 \end{aligned} \right\} \Rightarrow (f - g)(-3) = -3 - (3) = -6$$

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۵۳)

۱۱. گزینه ۳ صحیح است.

متوسط درآمد هر عضو خانواده را حساب می‌کنیم:

$$\bar{x} = \frac{900}{2} = 450 \text{ هر عضو خانواده اول}$$

$$\bar{x} = \frac{2100}{3} = 700 \text{ خانواده دوم}$$

$$\bar{x} = 800 \text{ خانواده سوم}$$

$$\bar{x} = \frac{2700}{3} = 900 \text{ خانواده چهارم}$$

$$\bar{x} = 900 \text{ خانواده پنجم}$$

با توجه به وجود داده پرت (داده دورافتاده) روش میانه مناسب است.

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۵۷)

۱۲. گزینه ۲ صحیح است.

شاخص بهای سه کالای مورد نظر در سال جاری:

$$\frac{(30 \times 400) + (20 \times 800) + (10 \times 900)}{(30 \times 300) + (20 \times 500) + (10 \times 800)} \times 100$$

$$\Rightarrow \frac{370}{270} \times 100 = 137 \times 100 = 137$$

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۵۹)

۱۳. گزینه ۳ صحیح است.

$$\frac{129,5 - 100}{100} = \frac{29,5}{100} = 29,5\%$$

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۶۰)

۱۴. گزینه ۲ صحیح است.

$$BMI = \frac{80}{(1,6)^2} = \frac{80}{2,56} = 31,25$$

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۶۱)

۱۵. گزینه ۱ صحیح است.

شاخص بهای نان _ شاخص بهای نان

$$100 \times \frac{\text{در سال ۹۱}}{\text{در سال ۹۶}} = \text{درصد تورم در سال ۹۶}$$

$$= \frac{70 - 55}{55} \times 100 = 27,27$$

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۶۰)

علوم و فنون ادبی

۱۶. گزینه ۲ صحیح است.

(علوم و فنون یازدهم، صفحه‌های ۸۳ و ۸۴)

۱۷. گزینه ۳ صحیح است.

نواحی شمال: نواحی مشرق صحیح است.

(علوم و فنون یازدهم، صفحه ۵۹)

۱۸. گزینه ۴ صحیح است.

(علوم و فنون یازدهم، صفحه ۸۳)

۱۹. گزینه ۴ صحیح است.

در گزینه‌های ۱ و ۲، کاربرد آرایه اسلوب معادله و در بیت گزینه ۳ به کارگیری ردیف طولانی از ویژگی‌های سبک هندی هستند.

(علوم و فنون یازدهم، صفحه ۸۲)

۲۰. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) آوردن بیت در خلال متن

(۲) نموده، گریزانیده، گشته، شتافته

(۳) غلات

(علوم و فنون یازدهم، صفحه ۸۵)

۲۱. گزینه ۴ صحیح است.

(علوم و فنون یازدهم، صفحه ۶۰)

۲۲. گزینه ۱ صحیح است.

الف و ج: مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن (مستفعل مفعولن مستفعل)

(ب) مفعول مفاعیل مفاعیل مفعولن (مستفعل مستفعل مفعولن)

(د) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن

(علوم و فنون یازدهم، صفحه ۹۱)

۲۳. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) U _ U _ U _ U _ U

(۳) _ U U _ U U _ U U _ U U

(۴) _ U U _ U _ U _ U U _ U _ U

(علوم و فنون یازدهم، صفحه ۶۴)

۲۴. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن (مستفعلن مفعولن مستفعلن)

(۲) مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فعلن

(۳) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

(۴) مفاعیلن مفاعیلن فاعلن

(علوم و فنون یازدهم، صفحه ۶۴)

۲۵. گزینه ۳ صحیح است.

الف) مفاعیلن مفاعیلن فاعلن

ب) مفعولن مفاعیلن متفعلن مفاعیلن

ج) مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن / مستفعلن فاعلن مستفعلن فاعلن

د) مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن / مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن

(علوم و فنون یازدهم، صفحه ۸۸)

۲۶. گزینه ۳ صحیح است.

وزن درست: فاعولن فاعولن فاعولن

(علوم و فنون یازدهم، صفحه ۶۴)

۲۷. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) جهان و جان: جناس ناهمسان / مجاز وجود ندارد.

(۲) از پرده به در افتادن: کنایه از برملا شدن / جناس همسان وجود ندارد.

(۳) صورت و معانی: تضاد / استعاره مصرحه وجود ندارد.

(۴) واج آرایی صامت «س» / منادا قرار گرفتن صبا: استعاره مکنیه

(علوم و فنون یازدهم، صفحه ۷۲)

۲۸. گزینه ۴ صحیح است.

در گزینه‌های ۱، ۲ و ۳، منادا قرار گرفتن غیرجاندار، استعاره مکنیه ساخته است. در گزینه ۴ باد نوروژ و قرص مهتاب استعاره مصرحه از یار است.

(علوم و فنون یازدهم، صفحه ۷۴)

۲۹. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) روی برتافتن: کنایه از بی‌اعتنایی کردن، دست از کسی برداشتن:

کنایه از رها کردن

(۲) سر نهادن کنایه از گریختن، پای بستن کنایه از مانع شدن

(۳) دست گرفتن کنایه از کمک کردن، آب از سر گذاشتن کنایه از به نهایت رسیدن.

(علوم و فنون یازدهم، صفحه ۹۷)

۳۰. گزینه ۳ صحیح است.

به سخن درآمدن مرغان چمن: استعاره مکنیه

غنچه: استعاره مصرحه از معشوق

(علوم و فنون یازدهم، صفحه ۷۵)

۳۱. گزینه ۱ صحیح است.

الف) پشت دست گزیدن: کنایه از حسرت و پشیمانی

ب) طاووس زرین بال: استعاره مصرحه از جوانی

ج) مست بودن چشم: استعاره مکنیه

د) نان مجازاً نعمت‌های مادی

(علوم و فنون یازدهم، صفحه‌های ۷۵ و ۹۸)

بررسی خطاهای سایر گزینه‌ها:
 (۱) «مصاباً» ترجمه نشده است - زندگی جدیدی (ضمیر «ه» ترجمه نشده: زندگی جدیدش) - شروع کرد («ابتدأت» لازم است نه متعدی).
 (۳) شد (کان: بود) - آغاز کرد (مانند ۱)
 (۴) بزرگم («الأكبر» اسم تفضیل است: بزرگ‌تر) - شد (مانند ۳)
 (عربی یازدهم، درس ۷، صفحه ۹۴)

۴۰. گزینه ۴ صحیح است.

در گزینه ۴ یک فعل ماضی (شاهدنا) داریم که بعد از آن فعل مضارع (يغرق) آمده؛ پس آن فعل مضارع را باید به صورت ماضی استمراری ترجمه کنیم: غرق می‌شد.
 بررسی خطاهای سایر گزینه‌ها:
 (۱) باید می‌شنیدیم («لنستم») فعل امر غایب است: «باید گوش کنیم»
 (۲) بود («كان») چون برای صفات خداوند به کار رفته است باید به صورت «است» ترجمه شود نه «بود».
 (۳) دارند («كان») به جمله معنای ماضی می‌دهد؛ پس «داشتند» صحیح است.
 (عربی یازدهم، درس‌های ۵، ۶ و ۷، صفحه‌های ۶۹، ۸۳ و ۹۶)

۴۱. گزینه ۳ صحیح است.

خطاهای سایر گزینه‌ها:
 (۱) ساعد (باید مضارع باشد) - تلمیذات (نکره است ولی «دانش‌آموزان» معرفه است) يتعلمن («برای یادگیری» مصدر است نه فعل مضارع!)
 (۲) ساعدت (مانند گزینه ۱) - دروسهين («ضمیر آخرش اضافی است») - فی (اضافی است!)
 (۴) امتحانات («امتحانات» در فارسی معرفه است ولی در عبارت عربی به شکل نکره به کار رفته است) - فليتعلموا (این فعل به معنای «باید یاد بگیرند» است نه «برای یادگیری»). «یادگیری» مصدر است نه فعل!
 (عربی یازدهم، درس ۶)

ترجمه متن:

ارتباط بین ایرانی‌ها و عرب‌ها به قدیمی‌ترین عصرها برمی‌گردد. از نشانه‌های این ارتباط وجود واژگان فارسی در اشعار شاعران عرب است که از طریق تجارت، زیارت و ترجمه کتاب‌ها نفوذ کرد و (همچنین) سیطره امپراطوری عثمانی بر کشورهای عربی طوری که زبان بزرگان عثمانی فارسی بود و همچنین وجود عالماتی که به دو زبان سخن می‌گفتند، پس اینان به عنوان صاحب دو زبان شناخته می‌شوند؛ از جمله آنها سعدی و حافظ شیرازی و... است. بعد از ظهور اسلام این ارتباط شدت گرفت طوری که (با همدیگر) برادر شدند. پس ایرانی‌ها زبان عربی را یاد گرفتند و آن را زبان خودشان به حساب آوردند. برای بالا بردن شأن آن بیشتر از زبان خودشان تلاش کردند و کتاب‌های بیشتری نسبت به عرب‌ها تألیف کردند.

۴۲. گزینه ۳ صحیح است.

ترجمه گزینه‌ها:
 (۱) بعد از ظهور اسلام ارتباط بین ایرانی‌ها و عرب‌ها آغاز شد. (خیر، طبق متن ارتباط بین ایرانی‌ها و عرب‌ها قبل از اسلام بوده و بعد از ظهور اسلام این ارتباط فقط شدت گرفته است).
 (۲) ایرانی‌ها برای بالا بردن شأن زبان فارسی بیشتر از زبان عربی تلاش کردند. (خیر، بلکه برعکس است و ایرانی‌ها برای بالا بردن شأن زبان عربی بیشتر تلاش کردند).
 (۳) کسانی که به دو زبان (شعر) می‌سرایند، (به عنوان) صاحبان دو زبان شناخته می‌شوند. (کاملاً صحیح است)
 (۴) سعدی فقط به زبان فارسی شعر می‌سرود. (خیر، طبق متن شاعر دو زبانه است یعنی به زبان عربی هم شعر می‌سروده است).

۴۳. گزینه ۱ صحیح است.

طبق متن گزینه‌های ۲، ۳ و ۴ از اسباب رابطه بین دو زبان فارسی و عربی هستند ولی گزینه ۱ شامل آن اسباب نمی‌شود.

۳۲. گزینه ۴ صحیح است.

در بیت دوم اسلوب معادله وجود دارد ولی هیچ‌یک از انواع استعاره وجود ندارد.
 (علوم و فنون یازدهم، صفحه ۷۶)

۳۳. گزینه ۳ صحیح است.

مفهوم مشترک گزینه‌های ۱، ۲ و ۴: عشاق تو بسیارند.
 گزینه ۳: از جان گذشتن عاشق در برابر معشوق
 (علوم و فنون یازدهم، صفحه ۸۲)

۳۴. گزینه ۱ صحیح است.

مفهوم گزینه ۱: نکوهش عقل
 مفهوم مشترک گزینه‌های ۲، ۳ و ۴: تقابل عقل با عشق
 (علوم و فنون یازدهم، صفحه ۱۰۱)

۳۵. گزینه ۴ صحیح است.

مفهوم بیت ۴: عالم تجلی حق است.
 (علوم و فنون یازدهم، صفحه ۱۰۳)

عربی، زبان قرآن

۳۶. گزینه ۲ صحیح است.

خطاهای سایر گزینه‌ها:
 (۱) آگاه (معادل فارسی «علیم» است و نه «أعلم»؛ «أعلم» اسم تفضیل است و در ترجمه آن از پسوندهای «تر، ترین» استفاده می‌شود!)
 (۲) دانا (مانند ۱)
 (۳) می‌داند (معادل فارسی «یعلیم» است و نه «أعلم»؛ «أعلم» اسم تفضیل است و در ترجمه آن از پسوندهای «تر، ترین» استفاده می‌شود!)
 (عربی یازدهم، درس ۷)

۳۷. گزینه ۴ صحیح است.

خطاهای سایر گزینه‌ها:
 (۱) جوانی که («الشاب» معرفه است) - دوباره دروغ نگفت (ترجمه دقیق برای «ما عاد إلى الكذب» نیست) - تا (ترجمه درستی برای «و» نیست) - اصلاح شوند («أصلح» فعل متعدی است).
 (۲) پرداخت (به صورت زائد و اضافی آمده است و معادل عربی آن در متن وجود ندارد!)
 (۳) دروغ («كذب» آخرش ضمیر «ه» دارد که ترجمه نشده است).
 (عربی یازدهم، درس ۵)

۳۸. گزینه ۲ صحیح است.

کلمات مهم: الرجل كثير المعاصي: مرد بسیار گناهکار / امتنع: خودداری کرد / التزم بالصدق: به راستی پایبند شد / حتى تخلص: تا اینکه رها شد / من جميع ذنوبه: از همه گناهانش
 بررسی خطاهای سایر گزینه‌ها:
 (۱) دوری کرد (ترجمه درستی برای «امتنع» نیست) - و (ترجمه درستی برای «حتى» نیست) - «جمع» (ترجمه نشده است).
 (۲) مردی که بسیار گناه می‌کرد («الرجل كثير المعاصي» موصوف و صفت است و فعل نیست) - گناهان (ضمیر «ه» ترجمه نشده است: گناهانش).
 (۳) مردی که گناه بسیار می‌کرد (مانند ۲) - لازم دانست (ترجمه صحیحی برای «التزم به» نیست) - و (مانند ۱)
 (عربی یازدهم، درس ۵، صفحه ۶۶)

۳۹. گزینه ۲ صحیح است.

کلمات مهم: أخی الأكبر: برادر بزرگ‌ترم / كان مصاباً: دچار بود / الشلل الدماغي: فلج مغزی / ابتدأت: شروع شد / حياته الجديدة: زندگی جدیدش

۴۴. گزینه ۲ صحیح است.
خطاهای گزینه ۲: مزید ثلاثی من باب افعال (مجرد ثلاثی است) - فاعل «یَعْرِفُونَ» مجهول است، بنابراین فاعل ندارد بلکه نائب فاعل دارد.
۴۵. گزینه ۲ صحیح است.
خطای این گزینه: مِنْ (ادات شرط به معنای «هر کس» است؛ پس «مَنْ» صحیح است!) - تَوَكَّلَ (ماضی باب «تَفَعَّلَ» بر وزن «تَفَعَّلَ» است نه «تَفَعَّلَ»، در نتیجه «تَوَكَّلَ» صحیح است!)
(عربی یازدهم، درس ۷)
۴۶. گزینه ۴ صحیح است.
ترجمه حدیث: کسی چیزی را پنهان نکرد، مگر اینکه در لغزش‌های زبان و همه جای چهره‌اش آشکار شد.
مفهوم این حدیث با گزینه‌های ۱، ۲ و ۳ ارتباط دارد اما با مفهوم گزینه ۴ ارتباط ندارد.
مفهوم گزینه ۴: شکایت نکردن از ناملایمات زندگی و آشکار نکردن آنها.
(عربی یازدهم، درس ۵، صفحه ۶۷)
۴۷. گزینه ۴ صحیح است.
بررسی گزینه‌ها:
(۱) لِاسْتَطِيعَ: تا بتوانم (مضارع التزامی)
(۲) حَتَّى اُبَدِّلَ: تا عوض کنم (مضارع التزامی)
(۳) اَشْهَدُ: می‌بینم (مضارع اخباری) - یَسْبِخُ: شنا می‌کند (مضارع اخباری)
(۴) اَحْبَبُ: دوست می‌داشتم (ماضی استمراری)
(عربی یازدهم، درس ۵، صفحه ۷۰)
۴۸. گزینه ۳ صحیح است.
در این گزینه «لاتحکموا» و «لا تعارضوا» فعل نهی هستند.
در سایر گزینه‌ها:
(۱) جمله، سوالی است پس «لاتشاهد» نمی‌تواند نهی باشد.
(۲) «أَنْ لَا تَظْلَمُوا» فعل نفی است و نون آخر آن به خاطر حرف «أَنْ» باید حذف شده باشد.
(۴) «لَا یَغْتَبِرُ» آخرش مجزوم نشده پس فعل نفی داریم نه نهی.
(عربی یازدهم، درس ۶)
۴۹. گزینه ۴ صحیح است.
بررسی گزینه‌ها:
(۱) ملحفه‌ای خریدم تا بر روی تختخواب قرار بدهم. (الأضغ: لام ناصبه)
(۲) به روستا رسیدم تا رودخانه آن را تماشا کنم. (لأشاهد: لام ناصبه)
(۳) نویسنده کتاب‌های متعددی را تألیف کرد تا دانش‌جویان از آنها استفاده کنند. (لیستفید: لام ناصبه)
(۴) باید در ساعت یک ظهر به خانه برگردم. (لأرجع: لام جازمه)
(عربی یازدهم، درس‌های ۴ و ۶، صفحه‌های ۵۳ و ۸۱)
۵۰. گزینه ۲ صحیح است.
خطاهای سایر گزینه‌ها:
(۱) كَانْ أُنْتُمْ ← كُنْتُمْ
(۲) كَانْ تَكُونِينَ ← كُنْتُمْ
(۳) تَكُونِينَ ← كُنْتُمْ (دقت کنید که «تکونین» مفرد مونث مخاطب است).
(۴) مُحْتَرَمُونَ ← مُحْتَرَمِينَ (خبر «کان» باید منصوب باشد نه مرفوع).
(عربی یازدهم، درس ۷، صفحه ۹۷)
۵۱. گزینه ۳ صحیح است.
طاهر بن حسین مشهور به ذوالیمینین از سوی مأمون، خلیفه عباسی به حکومت خراسان منصوب شد. از ابتدای قرن سوم تا نیمه قرن پنجم هجری، ایرانیان سلسله حکومت‌هایی تشکیل دادند و به تدریج مناطق مختلف ایران را از زیر سلطه مستقیم خلفای عباسی خارج کردند. در این دوره تمدن ایرانی - اسلامی به اوج شکوفایی و گسترش رسید.
(تاریخ یازدهم، صفحه‌های ۸۹ و ۹۰)
۵۲. گزینه ۳ صحیح است.
در زمان سلجوقیان هجوم اقوام مهاجمی همچون قراختائیان و غزها موجب از دست دادن ماوراءالنهر و وارد آمدن آسیب فراوان به خراسان شد.
نظام اداری خوارزمشاهی تداوم نظام اداری سلجوقی بود.
دوران حاکمیت غزنویان، سلجوقیان و خوارزمشاهیان زوال موقعیت اقتصادی و اجتماعی دهقانان را در پی داشت. (قسمت سوم همه گزینه‌ها صحیح است).
(تاریخ یازدهم، صفحه‌های ۱۰۳، ۱۰۷ و ۱۰۹)
۵۳. گزینه ۴ صحیح است.
هلاکوخان با گشودن قلعه‌های مستحکم اسماعیلیان به قدرت آنان پایان داد. مغولان پس از فتح شام به مصر یورش بردند. اما در نبرد عین جالوت از سپاه مملوکان مصر شکست خوردند.
(تاریخ یازدهم، صفحه ۱۱۵)
۵۴. گزینه ۱ صحیح است.
شهر هرات در زمان شاهرخ تیموری به جهت داشتن ثروت هنگفت و کتابخانه‌های بزرگ و هنرمندان نامدار به یکی از کانون‌های بزرگ علمی و فرهنگی و هنری جهان اسلام تبدیل شد.
جمع‌آوری معماران و هنرمندان در زمان تیمور در سمرقند بود. بعداً و در زمان شاهرخ و دیگر جانشینان تیمور، معماری ایرانی به عظمت و شکوفایی کم‌نظیری دست یافت.
(تاریخ یازدهم، صفحه‌های ۱۲۷ تا ۱۳۰)
۵۵. گزینه ۲ صحیح است.
قندهار در زمان شاه صفی توسط گورکانیان هند از ایران جدا شد؛ هرچند که شاه عباس دوم آن را پس گرفت.
تصنعات مذهبی و افزایش فشار بر اقلیت‌های دینی در زمان شاه سلطان حسین اسباب نارضایتی گروه‌هایی از مردم ایران را فراهم آورد.
شاه تهماسب با اتخاذ تدابیر و سیاست‌های مناسب داخلی و خارجی توانست پایه‌های حکومت صفوی را تثبیت و تحکیم نماید.
(تاریخ یازدهم، صفحه‌های ۱۳۹ و ۱۴۲)
۵۶. گزینه ۱ صحیح است.
اراضی ممالک: در اختیار والیان ایالت‌ها بود که میان زیردستان خود تقسیم می‌کردند.
اراضی خاصه: در اختیار شخص شاه بود و برای اداره سپاه هزینه می‌شد.
اراضی وقفی: توسط شاه و مردم وقف می‌شد. گاهی مردم برای جلوگیری از دست‌اندازی حکام زمین‌های خود را وقف می‌کردند.
املاک خصوصی: همواره در معرض مصادره قرار داشت.
(تاریخ یازدهم، صفحه ۱۴۴)
۵۷. گزینه ۴ صحیح است.
در دوره صفوی که همزمان با تحولات عظیم علمی در اروپا بود، علوم تجربی و ریاضیات در ایران رو به افول نهاد. ملاصدرا (شاگرد شیخ بهایی و میرداماد) مؤسس مکتب فلسفی «حکمت متعالیه» بود.
آموزش هنر و صنایع به صورت انفرادی صورت می‌گرفت، نه در مدارس.
(تاریخ یازدهم، صفحه‌های ۱۴۸، ۱۴۹، ۱۵۴ و ۱۵۵)
۵۸. گزینه ۴ صحیح است.
الف) اولین مسئله‌ای که ذهن لوتر را به خود مشغول داشت، ارتباط ایمان با انجام کارهای نیک بود که در نهایت به این نتیجه رسید که آنچه مایه رستگاری انسان می‌شود ایمان است، نه انجام کارهای نیک.
ب) لوتر به دنبال تأسیس آیین و کلیسای جدیدی نبود. نهضت پروتستان نیز وحدت کلیسای کاتولیک را از میان برد. هم‌چنین منجر به تضعیف قدرت کلیسا و کاهش نقش آن در زندگی مردم و جوامع اروپایی شد.
ج) ابتدا پرتغالی‌ها تجارت برده از آفریقا به آمریکا را در انحصار خود گرفتند. بعدها بازرگانان انگلیسی و هلندی به این تجارت بر سود وارد شدند.
(تاریخ یازدهم، صفحه‌های ۱۸۱، ۱۸۳ تا ۱۸۶)

تاریخ

۵۱. گزینه ۳ صحیح است.

طاهر بن حسین مشهور به ذوالیمینین از سوی مأمون، خلیفه عباسی به حکومت خراسان منصوب شد. از ابتدای قرن سوم تا نیمه قرن پنجم هجری، ایرانیان سلسله حکومت‌هایی تشکیل دادند و به تدریج مناطق مختلف ایران را از زیر سلطه مستقیم خلفای عباسی خارج کردند. در این دوره تمدن ایرانی - اسلامی به اوج شکوفایی و گسترش رسید.
(تاریخ یازدهم، صفحه‌های ۸۹ و ۹۰)

۵۹. گزینه ۱ صحیح است.

امپراتوری روم شرقی، سرانجام با فتح قسطنطنیه توسط ترکان مسلمان عثمانی متلاشی شد. برخلاف امپراتوری بیزانس، امپراتوری روم غربی نتوانست در برابر سیل تهاجم دسته‌های ژرمن در سده‌های ۵ و ۶م ایستادگی کند و فروپاشید.
(تاریخ یازدهم، صفحه‌های ۱۶۰ و ۱۶۱)

۶۰. گزینه ۲ صحیح است.

دانشمندان اروپایی در قرون وسطی از طریق نوشته‌های فیلسوفان مسلمان مانند ابن سینا و ابن رشد با اندیشه‌های فلسفی فیلسوفان بزرگ یونان آشنا شدند.
توماس آکویناس در کتاب اصول الهیات خود از برهان‌های ارسطو برای اثبات خدا استفاده کرد.

پاپ اوربان دوم به موعظه و تشویق مسیحیان برای شرکت در جنگ‌های صلیبی علیه مسلمانان به درخواست امپراتور روم شرقی پرداخت.
(تاریخ یازدهم، صفحه‌های ۱۶۶، ۱۶۷ و ۱۷۲)

جغرافیا

۶۱. گزینه ۲ صحیح است.

برنج از غلات مهم است که به شرایط خاص آب و هوایی گرمسیری و نیمه گرمسیری و رطوبت هوا و آب زیاد وابسته است.
به مزارع غله تجاری بسیار بزرگ که کاشت و برداشت به صورت ماشینی انجام می‌شود و در کنار آنها نیز کارخانه‌هایی برای تبدیل، بسته‌بندی و توزیع در بازارهای مصرف احداث می‌شود، در اصطلاح کشت و صنعت می‌گویند.
(جغرافیا یازدهم، صفحه ۸۷)

۶۲. گزینه ۱ صحیح است.

نواحی خودمختار به دلیل شرایط قومی و مذهبی و نظایر آن از استقلال محدودی برخوردارند و در امور سیاست خارجی و دفاع تابع حکومت مرکزی هستند.
ناحیه سیاسی می‌تواند یک روستا، یک شهر، یک استان، یک کشور و حتی ناحیه وسیعی فراتر از یک کشور باشد.
(جغرافیا یازدهم، صفحه‌های ۱۱۸ و ۱۱۹)

۶۳. گزینه ۱ صحیح است.

با ورود به عصر اکتشافات جغرافیایی و پیشرفت در دریانوردی در قرن‌های پانزدهم و شانزدهم میلادی، اروپاییان به سرزمین‌هایی نو در آمریکا و اقیانوسیه دست یافتند و با تصرف بخش‌هایی از آسیا، آفریقا آمریکای جنوبی و ایجاد مستعمرات، به استخراج و غارت منابع طبیعی آنها پرداختند. از قرن ۱۸، با وقوع انقلاب صنعتی، استعمارگری اروپایی‌ها در جهان گسترش یافت. از جمله کشورهای نیمه پیرامون (چین، که در دو دهه اخیر اقتصاد فوق‌العاده‌ای در جهان داشته و کره جنوبی و سنگاپور) می‌توان اشاره کرد.

اگر ارزش واردات بیشتر از صادرات باشد، موازنه منفی است که به آن کسری تجاری می‌گویند و برای اقتصاد کشور نامطلوب است.
انواع نواحی سیاسی:

۱) ناحیه سیاسی فراملی	۲) ناحیه سیاسی ملی
۳) ناحیه سیاسی فراملی	۴) ناحیه سیاسی ویژه
- (جغرافیا یازدهم، صفحه‌های ۱۰۱ و ۱۰۷)

۶۴. گزینه ۲ صحیح است.

هر ناحیه سیاسی سه رکن یا سه ضلع دارد؛ قلمرو و فضای جغرافیایی، سازه (ساختار) انسانی و نظام مدیریت.

۶۵. گزینه ۱ صحیح است.

حاکمیت یعنی داشتن استقلال و بی‌نیاز بودن از نظارت دولت‌های خارجی. حاکمیت یک کشور نشان‌دهنده استقلال و اقتدار سیاسی آن است.
(جغرافیا یازدهم، صفحه ۱۲۸)

۶۶. گزینه ۲ صحیح است.

الف) خط مبنا پایین‌ترین حد جزر در دریا است.
ب) مرزهای تطبیقی با در نظر گرفتن شرایط فرهنگی تعیین شده و گروه‌های انسانی (قومی، زبانی، دینی) را که متفاوت باشند، از هم جدا می‌کنند.
ج) دریای سرزمینی متعلق به کشور مجاور دریا است. اما سایر کشورها در آن منطقه حق عبور و مرور بدون ضرر را دارند.
(جغرافیا یازدهم، صفحه‌های ۱۳۱ و ۱۳۳)

۶۷. گزینه ۴ صحیح است.

شاخص توسعه انسانی سه عامل را در بر می‌گیرد: درآمد و رفاه، امید به زندگی یا متوسط طول عمر، سواد و آموزش.
حدود نود درصد تجارت جهانی از نظر وزن و کالایی که جابه‌جا می‌شوند، از طریق حمل و نقل دریایی و توسط کشتی‌ها صورت می‌گیرد.
(جغرافیا یازدهم، صفحه‌های ۱۰۴ و ۱۱۰)

۶۸. گزینه ۳ صحیح است.

ژئوپلیتیک شاخه‌ای از دانش جغرافیای سیاسی است که با موضوع قدرت و ارتباط آن با جغرافیا و سیاست سروکار دارد و روابط متقابل این سه عنصر را مطالعه می‌کند.
(جغرافیا یازدهم، صفحه ۱۴۱)

۶۹. گزینه ۴ صحیح است.

در نظام سیاسی ناحیه‌ای و ترکیبی بخش اعظم کشور به صورت تک ساخت است و مناطق خود مختار اختیارات سیاسی و اجرایی ویژه‌ای در ناحیه خود دارند.
هویت ملی، همبستگی ملی و پیوستگی سرزمینی از مهم‌ترین عوامل پیدایش و بقای یک کشورند.
(جغرافیا یازدهم، صفحه ۱۳۹)

۷۰. گزینه ۱ صحیح است.

دقت کنید: آلفرد ماهان به قدرت دریایی به نظریه خود تاکید داشت.
مکیندر، جغرافی‌دان انگلیسی، در سال ۱۹۰۴ میلادی در مقاله‌ای با موضوع تولید قدرت، به خشکی‌ها توجه کرد.
مکیندر بخش مرکزی این منطقه را محور یا قلب خشکی جهان (هارتلند) نامید.
راتزل نظریه فضای حیاتی را مطرح کرد.
(جغرافیا یازدهم، صفحه‌های ۱۴۳ تا ۱۴۵)

جامعه‌شناسی

۷۱. گزینه ۴ صحیح است.

جوامع سوسیالیستی، عدالت اجتماعی و توزیع مناسب ثروت را شعار خود می‌داند.
(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه ۸۰)

۷۲. گزینه ۲ صحیح است.

قسمت اول: هانتینگتون از آخرین مرحله درگیری‌ها در جهان معاصر با عنوان جنگ تمدن‌ها یاد می‌کند.
قسمت دوم: از نگاه او در این مرحله، منشأ اصلی درگیری‌ها در جهان، عامل فرهنگی است.
قسمت سوم: در این میان فرهنگ اسلامی بزرگ‌ترین تهدید برای غرب است.
(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه ۸۶)

۷۳. گزینه ۲ صحیح است.

مراد از جهان اول کشورهای سرمایه‌داری بلوک غرب است. به کشورهای صنعتی و ثروتمند کشورهای توسعه‌یافته گفته می‌شود. کشورهای استعمارزده دچار خودباختگی فرهنگی شده‌اند.
(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۸۸ و ۸۹)

۷۴. گزینه ۴ صحیح است.
بحران اقتصادی و چالش فقر و غنا، هر دو هویتی اقتصادی دارند، ولی تفاوت‌هایی نیز با یکدیگر دارند. چالش فقر و غنا چالشی مستمر در سرمایه‌داری غربی است ولی بحران اقتصادی اغلب دورهای و مقطعی است. (جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۹۲ و ۹۳)
۷۵. گزینه ۴ صحیح است.
اصالت بخشیدن به انسان دنیوی در قرن بیستم منجر به پوچ‌گرایی شد. بازگشت نگاه معنوی و دینی به سطوح مختلف زندگی انسان‌ها در سال‌های پایانی قرن بیستم را پساسکولاریسم می‌نامند. رونق بخشیدن بازار معنویت‌های کاذب و دروغین منجر به شیطان‌پرستی شد. (جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۰۱ و ۱۰۲)
۷۶. گزینه ۴ صحیح است.
دولت مصر به رهبری جمال عبدالناصر، مظهر ناسیونالیسم عربی بود، اما پس از مرگ او انور سادات، رئیس‌جمهور وقت مصر با امضای قرارداد کمپ دیوید، اسرائیل را به رسمیت شناخت و این مسئله، موقعیت گروه‌های فلسطینی را تضعیف کرد. (جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه ۱۲۸)
۷۷. گزینه ۲ صحیح است.
انقلاب اسلامی ایران، انقلاب‌ها و جنبش‌های آزادی‌بخش قرن بیستم، همگی جهت‌گیری ضد استعماری داشتند و در جهت از بین بردن سلطه سیاسی کشورهای غربی عمل می‌کردند. (جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه ۱۲۰)
۷۸. گزینه ۴ صحیح است.
انقلاب فرانسه با آرمان‌ها و ارزش‌های مدرنی شکل گرفت که پس از رنسانس به وجود آمده بودند. انقلاب روسیه رویکرد چپ و سوسیالیستی داشت. (جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه ۱۱۵)
۷۹. گزینه ۱ صحیح است.
آتاتورک در ترکیه، رضاخان در ایران و امان‌الله خان در افغانستان، سه نمونه از قدرت‌های سکولاری‌اند که آرمان‌های منورالفکران غرب‌زده را با حمایت دولت‌های غربی دنبال می‌کردند. (جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه ۱۱۱)
۸۰. گزینه ۱ صحیح است.
قرن بیستم را قرن انقلاب‌های آزادی‌بخش می‌دانند. جنبش عدالتخانه یک انقلاب اجتماعی بود. (جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۱۷ تا ۱۱۹)
- فلسفه**
۸۱. گزینه ۳ صحیح است.
انسان دارای قوه‌ای است که با آن تفکر و تعقل می‌کند. او با کمک این قوه می‌تواند حقایق را درک کند که توانایی درک آن از راه احساس ممکن نیست. یکی از نشانه‌های ارزش و اعتبار شناخت حسی توانایی حس در شناخت تفاوت‌ها و تمایزها است. (فلسفه یازدهم، صفحه ۵۱)
۸۲. گزینه ۴ صحیح است.
نیروی عقل، علاوه بر استفاده از حواس بیرونی، مانند چشم و گوش، می‌تواند حالت درونی نفس مانند شادی، درد و محبت را شناسایی کند و درباره آنها نظر دهد. مثال انسان می‌تواند به کمک عقل خود، علل پیدایش شادی و افسردگی را کشف کند و درباره آنها توضیح دهد. ابن‌سینا معتقد است که نفس انسانی، بی‌واسطه خود را می‌یابد و نسبت به خود، آگاهی بی‌واسطه دارد. (شهود) (فلسفه یازدهم، صفحه‌های ۵۳ و ۷۹)
۸۳. گزینه ۱ صحیح است.
دکارت فیلسوف فرانسوی بدن را ماشین پیچیده می‌داند که به طور خودکار فعالیت می‌کند اما این بدن حقیقت من انسان را تشکیل نمی‌دهد. هابز ذهن بشر را یک ماشین پیچیده مادی تلقی می‌کرد که شبیه یک دستگاه مکانیکی مثل موتور اتومبیل کار می‌کند. (فلسفه یازدهم، صفحه ۷۴)
۸۴. گزینه ۴ صحیح است.
ارسطو: انسان با قوه تفکر خود استدلال می‌کند؛ یعنی از تصدیقات و تصورات خود کمک می‌گیرد و استدلال را سامان می‌دهد. دکارت: نفس مرکز اندیشه‌های ماست. این روح است که استدلال می‌کند، می‌پذیرد یا رد می‌کند. (فلسفه یازدهم، صفحه‌های ۷۲ و ۷۳)
۸۵. گزینه ۲ صحیح است.
مولانا به ترتیب در اشعار خویش اول جماد و بعد نامی و سپس حیوانات را ذکر کرده است. از جمادی مردم و نامی شدم / وز نما مردم به حیوان بر زدم بعد از حیوان رسیدن به آدمیت و بعد ملائک را آورده است. مردم از حیوانی و آدم شدم / پس چه ترسم کی ز مردن کم شدم حمله دیگر بمیرم از بشر / تا بر آرم از ملایک پر و سر در نهایت رسیدن به مقام برتر از ملائک را برای انسان آورده است. بار دیگر از ملک قربان شوم / آنچه اندر وهم ناید آن شوم (فلسفه یازدهم، صفحه ۸۱)
۸۶. گزینه ۴ صحیح است.
بررسی سایر گزینه‌ها:
۱) عبارت واجب‌الوجود را آورده است که خاص فلاسفه مشایی همانند فارابی و ابن‌سینا است. فلاسفه اشراقی به جای آن عبارت نورالانوار را استفاده کرده‌اند.
۲) مغرب عالم را دارای نور اما با جهت‌گیری نادرست نام برده است در حالی که مغرب عالم چهره مادی موجود است و فاقد نور می‌باشد.
۳) ظلمت را در چهره ضعیف آن در مشرق عالم نیز نام برده است در حالی که ظلمت خاص مغرب عالم است. (فلسفه یازدهم، صفحه ۸۰)
۸۷. گزینه ۱ صحیح است.
ابن‌سینا روح را متمایز از بدن می‌داند که بعد از شکل‌گیری اولیه جسم پدید می‌آید اما ملاصدرا روح را بعد غیرمادی وجود انسان دانسته که مستقل از بدن شکل گرفته و ضمیمه شده به آن نیست. (فلسفه یازدهم، صفحه ۸۱)
۸۸. گزینه ۳ صحیح است.
۲ و ۴ فقط مورد قبول کانت است کانت ۲ را قبول ندارد چون به مقولات ذهنی مانند زمان و مکان و علیت قائل است که از تجربه به دست نیامده است. اما هر دو به ۳ قائلند چون برای کانت هم اگر داده حسی نباشد ساختارهای ذهن فعال نخواهند شد. (فلسفه یازدهم، صفحه ۶۵)
۸۹. گزینه ۴ صحیح است.
کانت فعل اخلاقی را فعلی می‌داند که بدون هیچ هدفی و فقط چون دستور وجدان است انسان انجام می‌دهد و ماتریالیست‌ها هم ریشه فعل اخلاقی را نفع‌گرایی انسان می‌دانند اما هر دو با دو مبنای مختلف به یک اصل عملی می‌رسند. (فلسفه یازدهم، صفحه‌های ۸۸ و ۸۹)

۹۰. گزینه ۴ صحیح است.

قوه	حالت افراط	حالت تفریط	حد اعتدال
عقل	جُرْبُزَه	سفاهت	حکمت
غضب	تَهْوَر	ترس	شجاعت
شهوت	شَرَه	خمودی	خویشتن‌داری

(فلسفه یازدهم، صفحه ۱۷)

روانشناسی

۹۱. گزینه ۴ صحیح است.

تشریح سایر موارد:

(۱) اجتناب - اجتناب

(۲) گرایش - اجتناب

(۳) اجتناب - اجتناب

(روانشناسی یازدهم، صفحه ۱۵۲)

۹۲. گزینه ۲ صحیح است.

(الف) عدم شناسایی دقیق توانمندی‌ها باعث استفاده از راه‌حل‌های غیرمنطقی می‌شود.

(ب) در مسئله باید موقعیت فعلی یا مبدأ مشخص باشد تا بتوان موانع احتمالی را به خوبی بشناسیم.

(روانشناسی یازدهم، صفحه ۱۱۶)

۹۳. گزینه ۱ صحیح است.

در انگیزه بیرونی عامل خارجی فرد را به انجام دادن کار خاص برمی‌انگیزد. در این قسمت، منبع انگیزش بیرونی و خارج از فرد است. انجام دادن فعالیت به صورت حرفه‌ای به دلیل گرفتن پاداش و دستمزد است. در این مثال باور وجود دارد که شرط سرفرازی یک ملت دانایی است پس باور یعنی «اعتقاد راسخ و واقعی به بودن یا نبودن چیزی یا انجام‌پذیر بودن یا انجام‌ناپذیر بودن کاری»

در انگیزه درونی فرد کار یا فعالیت را به خاطر خود آن چیز انجام می‌دهد زیرا علاقه دارد. برایش جالب است و با نیازهای فطری او مطابقت دارد منبع لذت در انگیزش درونی در خود تکلیف است.

(روانشناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۶۳ و ۱۶۵)

۹۴. گزینه ۴ صحیح است.

ادراک کنترل و کارایی باید سازنده باشد؛ یعنی با شواهد محیطی هماهنگی لازم را داشته باشد، زیرا در صورت ناهماهنگی، نوعی ادراک کنترل و کارایی کاذب ایجاد می‌شود که مانع بروز رفتار است.

(روانشناسی یازدهم، صفحه ۱۷۳)

۹۵. گزینه ۳ صحیح است.

ملاک‌های تصمیم‌گیری سه تا است که یکی از آنها خطر است یعنی فرد در مواقع تصمیم‌گیری با خطر همراه شود که در چنین حالتی اطمینان کافی به نتایج تصمیم‌گیری وجود ندارد.

تصمیم‌گیری از عالی‌ترین و پیچیده‌ترین فعالیت‌های شناختی انسان است و توصیه‌های زیادی درباره آن شده است.

سبک تصمیم‌گیری تکانشی بیشتر در میان نوجوانان دیده می‌شود که بلافاصله با پیشیمانی همراه است در این سبک فرد به صورت ناگهانی و با عجله و بدون محاسبه دست به اقدام می‌زند.

در سبک وابسته فرد به جای فکر کردن از دیگران اطاعت کورکورانه می‌کند. در این روش دلیل انتخاب فرد این است که دیگران چنین تصمیمی گرفته‌اند، در حالی که ممکن است انتخاب دیگران برای ما مناسب نباشد.

(روانشناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۳۷، ۱۴۱، ۱۴۳ و ۱۴۶)

۹۶. گزینه ۱ صحیح است.

شاخه‌ای از روانشناسی است که از یافته‌های این علم برای پیشگیری و درمان بیماری‌های جسمی بهره می‌برد.

هدف روانشناسی سلامت حفظ سلامتی و ارتقای آن است یعنی اینکه فرد در هر نقطه‌ای از پیوستار است نه تنها باید آن را حفظ کند بلکه باید تلاش کند به نقطه بالاتر برسد.

در روان‌شناسی سلامت، متغیرهای روان‌شناختی دو نقش دارد: عامل ایجاد بیماری‌های جسمانی - پیامدهای بیماری‌های جسمانی

(روانشناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۸۹ تا ۱۹۱)

۹۷. گزینه ۲ صحیح است.

تشریح موارد غلط:

(ب) ناهماهنگی شناختی تنش‌زا و ناخوشایند است.

(ج) داشتن هدف فرد را از بیراهه رفتن و اتلاف منابع انرژی مصون می‌دارد.

(روانشناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۶۲، ۱۶۶ و ۱۶۸ تا ۱۷۰)

۹۸. گزینه ۲ صحیح است.

گاهی ممکن است فرد به تنهایی نتواند مشکل خود را حل کند. به همین دلیل احساس فشار روانی در او باقی می‌ماند در این موارد مشورت کردن و راهنمایی گرفتن از دیگران یک مقابله سازگارانه است.

مذهب و ارتباط با خداوند در ایجاد آرامش روانی و استفاده از مقابله‌های سازگارانه در مقابله با فشار روانی تأثیر دارد.

(روانشناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۹۹ و ۲۰۴)

۹۹. گزینه ۲ صحیح است.

یکی از ویژگی‌های مسئله این است که توانمندی‌های ما در مسئله محدود است یعنی ما زمانی با مسئله مواجه می‌شویم که امکانات ما محدود باشد، بسیاری از افراد توانمندی‌های خود را نمی‌شناسند و این عدم شناسایی دقیق توانمندی‌ها باعث استفاده از راه‌حل‌های غیرمنطقی می‌شود.

یکی از اهداف مهم نظام تعلیم و تربیت پرورش افرادی است که بتوانند بر مسائل و مشکلات خود در زندگی روزمره غلبه کنند.

یک مسئله خوب تعریف شده موقعیت اولیه و اقدامات احتمالی‌اش را مشخص می‌کند و قوانین کاملاً استاندارد دارد. در مسئله خوب تعریف شده می‌دانیم مراحل را به درستی طی کرده‌ایم.

سومین مرحله حل مسئله ارزیابی مسئله است تا ملاک روشنی برای فهم موقعیت داشته باشیم.

(روانشناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۱۶ تا ۱۱۹)

۱۰۰. گزینه ۳ صحیح است.

در مقابله ناکارآمد و منفعل بودن فرد دست از تلاش برمی‌دارد و برای از بین بردن فشار روانی تلاش نمی‌کند.

شوخی به عنوان یک مقابله سازگارانه در برابر مشکلاتی را که به صورت کوتاه مدت امکان حل آن وجود ندارد و برای اینکه بتوان راحت‌تر با فشار روانی سازگار شد استفاده می‌شود.

فرد در روش استفاده از مواد مخدر و داروهای شیمیایی برای فراموش کردن فشار روانی و رهایی از آنها از این مواد و داروها استفاده می‌کند که نه تنها خوب نیست بلکه مشکلات جدیدی را برای سلامتی ایجاد می‌کند.

(روانشناسی یازدهم، صفحه‌های ۲۰۰ و ۲۰۲)